

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Ochrana zvířat v ČR (nevládní organizace; kraj Vysočina)

Martin Somerauer

Bakalářská práce
2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Martin SOMERAUER**

Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Ochrana zvířat v ČR (nevládní organizace; kraj Vysočina)**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- Nevládní organizace v ČR
- Zákon č. 149/2004 Sb., na ochranu zvířat
- Nevládní organizace v ČR, zabývající se ochranou zvířat
- Nevládní organizace na ochranu zvířat působící v kraji Vysočina
- Způsoby získávání finančních prostředků těchto organizací
- Kampaně a programy nevládních organizací na ochranu zvířat

Rozsah grafických prací: —
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stra
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

LINHART, Petr, ŠILHÁNEK, Bohumil. Nevládní organizace působící v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích. 1. vyd. Praha : Ministerstvo vnitra, Hasičský záchranný sbor ČR, 2008. 106 s. ISBN 978-80-86640-87-7.

NOVOTNÝ, Jiří. Ekonomika a řízení neziskových organizací (zejména nevládních organizací). 1. vyd. Praha : Oeconomica, 2004. 156 s. ISBN 80-245-0792-7.

PRCHALOVÁ, Jana. Právní ochrana zvířat. 1. vyd. Praha : Linde Praha, 2009. 328 s. ISBN 978-80-7201-763-8.

ROSENMAYER, Tomáš. Ekonomické výsledky občanských sdružení v roce 2004 : projekt Ekonomika občanských sdružení. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2006. 24 s. ISBN 80-239-7670-2.

STEJSKAL, Jan. Účetnictví nestátních neziskových organizací. 2. vyd. Praha : Tiskové a distribuční centrum, 2009. 164 s. ISBN 978-80-86825-40-3.

WAISOVÁ, Šárka. Poválečná obnova a budování míru : role a strategie mezinárodních nevládních organizací. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 181 s. ISBN 978-80-210-4699-3.

Zákon č. 149/2004 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
www.ochranazvirat.cz
www.svobodazvirat.cz

Vedoucí bakalářské práce: **RNDr. Šárka Brychtová, Ph.D.**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **25. června 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. srpna 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne

Martin Somerauer

Poděkování

Touto formou bych rád poděkoval RNDr. Šárce Brychtové, Ph.D. za podnětné rady a připomínky, které mi napomohly při vypracování této bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se věnuje ochraně zvířat. Práce se zabývá, rozbořem zákona na ochranu zvířat proti týrání, nevládními organizacemi obecně. Druhá část práce je zaměřena na konkrétní organizace oblasti ochrany zvířat – jejich činnost, projekty, fundraising. Za účelem zmapování nevládních organizací oblasti ochrany přírody a zvířat v kraji Vysočina bylo provedeno dotazníkové šetření.

Klíčová slova

Ochrana zvířat, nevládní organizace, fundraising, kraj Vysočina

Title

Animal protection (non-governmental organization; Vysočina region)

Annotation

The Bachelor work is addressed to animal protection. The work is considering analysis animal protection against ill-usage law, non-governmental organization in general. The second part of the work is aimed at concrete animal protection organization – their activity, projects, fundraising. Investigation questionnaire was carried out to chart non-governmental organization in nature and animal protection area in Vysočina region.

Keywords

Animal protection, non-governmental organization, fundraising, Vysočina region

Obsah

ÚVOD	9
1. PRÁVNÍ OCHRANA ZVÍŘAT	11
1.1 ÚVOD DO PROBLÉMU	11
1.1.1 <i>Pojem zvíře a český právní řád</i>	11
1.1.2 <i>Ochrana zvířat a ochrana přírody</i>	11
1.2 PRAMENY PRÁVA	12
1.2.1 <i>Prameny práva v ČR</i>	12
1.2.2 <i>Základní úprava v Evropské unii</i>	13
1.3 ZÁKON NA OCHRANU ZVÍŘAT PROTI TÝRÁNÍ.....	14
1.4 ORGÁNY OCHRANY ZVÍŘAT	15
1.5 PŮSOBNOST JEDNOTLIVÝCH ORGÁNŮ OCHRANY ZVÍŘAT	16
1.5.1 <i>Ministerstvo zemědělství</i>	16
1.5.2 <i>Orgány veterinární správy</i>	16
1.5.3 <i>Obecní úřady obcí s rozšířenou působností</i>	17
1.5.4 <i>Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany</i>	17
1.5.5 <i>Příslušné orgány těchto ministerstev</i>	17
1.6 VÝKON DOZORU A SPOLUPRACUJÍCÍ ORGÁNY A INSTITUTE.....	18
1.6.1 <i>Výkon dozoru</i>	18
1.6.2 <i>Spolupracující orgány</i>	18
1.7 OCHRANA ZVÍŘAT VE SVĚTĚ	18
2. NEVLÁDNÍ ORGANIZACE - TEORETICKÁ VÝCHODISKA	20
2.1 ČLENĚNÍ NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ DLE FINANCOVÁNÍ	20
2.1.1 <i>Ziskový (tržní) sektor</i>	20
2.1.2 <i>Neziskový (tržní) sektor</i>	20
2.1.3 <i>Neziskové organizace v národním hospodářství</i>	21
2.2 FAKTA HOVOŘÍCÍ PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	22
2.3 NEDOSTATKY NEVLÁDNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	22
2.4 DRUHY NEVLÁDNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	22
2.4.1 <i>Občanské sdružení</i>	22
2.4.2 <i>Obecně prospěšná společnost</i>	22
2.4.3 <i>Nadace</i>	23
2.4.4 <i>Nadační fond</i>	23
2.5 FUNDRAISING	24
2.5.1 <i>Definice Fundraisingu</i>	24
2.5.2 <i>Fundraiser</i>	24
2.5.3 <i>Způsoby získávání prostředků</i>	25
2.6 NGOISMUS	26
3. NEVLÁDNÍ ORGANIZACE OCHRANY ZVÍŘAT V CELOREPUBLIKOVÉM VÝZNAMU	27
3.1 SVOBODA ZVÍŘAT	27
3.1.1 <i>Cíle SZ</i>	27
3.1.2 <i>Činnost SZ</i>	27
3.1.3 <i>Spolupráce SZ</i>	28
3.1.4 <i>Financování činnosti SZ</i>	28
3.1.5 <i>Informační centra</i>	29
3.1.6 <i>Kampaně</i>	29
3.2 NADACE NA OCHRANU ZVÍŘAT	30
3.2.1 <i>Institut Nadace na ochranu zvířat</i>	31
3.2.2 <i>Činnost Nadace na ochranu zvířat</i>	31
3.2.3 <i>Partneři na ochranu zvířat</i>	32
3.2.4 <i>Grantové programy</i>	33
4. ORGANIZACE ZABÝVAJÍCÍ SE OCHRANOU ZVÍŘAT V KRAJI VYSOČINA	37
4.1 LIGA NA OCHRANU ZVÍŘAT ČR	37
4.2 CHALOUPKY O.P.S.....	37

4.3	NESTANDARDNÍ OCHRANA ZVÍŘAT	38
5.	NEVLÁDNÍ ORGANIZACE A KRIZE.....	39
5.1	RADA VLÁDY PRO NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	40
6.	ANALÝZA VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO VÝZKUMU.....	42
6.1	OBDOBÍ VZNIKU ORGANIZACÍ	43
6.2	POČET LIDÍ PODÍLEJÍCÍCH SE NA PROVOZU ORGANIZACE.....	43
6.3	PRAVIDELNÍ DÁRCI	44
6.4	ORGANIZACE A KRIZE	44
6.5	SPOLUPRÁCE S OBCEMI.....	44
6.6	OCHRANA ZVÍŘAT.....	44
6.7	SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČÍM	45
6.8	PROJEKTY	45
6.9	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO VÝZKUMU	46
7.	PŘÍPADOVÁ STUDIE: LIGA NA OCHRANU ZVÍŘAT ČR	48
7.1	VEŘEJNÁ SPRÁVA	48
7.1.1	<i>Samospráva.....</i>	48
7.1.2	<i>Státní správa.....</i>	48
7.2	ÚDAJE O ÚTULKU.....	48
7.3	PERSONÁL.....	49
7.4	FINANCE	49
8.	PŘÍPADOVÁ STUDIE: FUNDRAISINGOVÁ KAMPAŇ „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“	50
8.1	CÍL KAMPAŇE „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“	50
8.2	PRINCIP KAMPAŇE „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“	50
8.3	PRO KOHO JE KAMPAŇ „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“ URČENA.....	50
8.4	MATERIÁLNÍ A ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ KAMPAŇE „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“	51
8.5	FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ KAMPAŇE „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“	51
8.6	ZHODNOCENÍ KAMPAŇE „VIRTUÁLNÍ ADOPCE“	52
8.7	ASPEKTY ZÍSKANÉ V PRAKTICKÉ ČÁSTI	52
	ZÁVĚR.....	53
	SEZNAM OBRÁZKŮ	55
	SEZNAM TABULEK	56
	SEZNAM PŘÍLOH.....	57

Úvod

Tato práce se věnuje problematice ochrany zvířat hlavně z pohledu neziskových nevládních organizací. V práci přibližuji teoretické poznatky, potřebné k pochopení celé problematiky ochrany zvířat nevládními organizacemi – základní prameny práva, jak ochrany zvířat, tak zákony upravující nevládní organizace. Zaměřuji se na konkrétní nevládní organizace působící v oblasti ochrany přírody, kdy se snažím o zmapování těchto organizací v kraji, ve kterém žiji, kraji Vysočina.

První kapitola mé práce obsahuje rozbor zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, který byl v roce 2009 novelizován. Kromě zmiňovaného zákona mi byla jedním z hlavních pramenů k této kapitole kniha JUDr. Jany Prchalové Právní ochrana zvířat. V druhé kapitole se již zaměřuji na nevládní organizace, jejich místo v národním hospodářství, jejich dělení, způsoby získávání finančních prostředků. Jen občanských sdružení je v České republice téměř 80 000. Ve třetí kapitole rozebírám činnost dvou nevládních organizací působících v České republice, kterými jsou Svoboda zvířat a Nadace na ochranu zvířat. Soustřeďuji se především na jejich grantovou činnost a projekty, které v posledních letech uskutečnily. Ve čtvrté kapitole mé práce uvádím dvě organizace, které působí na poli ochrany zvířat v kraji Vysočina. Ekonomická krize nezasahuje pouze podniky ziskové sféry hospodářství. Pátá kapitola se soustřeďuje na řešení ekonomické krize z pohledu nevládních organizací. Šestá kapitola obsahuje vyhodnocení dotazníkového šetření. Jedním z důvodů, proč bylo šetření uskutečněno, je spjatost ochrany zvířat s ochranou přírody. Na Vysočině existuje téměř 40 organizací, které uvádějí, že se zároveň zabývají ochranou přírody a zvířat. Nikde není ale uváděno, do jaké míry se kterou činností zabývají. Nevládní organizace získávají prostředky pro svou existenci z různých zdrojů, jsou jimi dotace z rozpočtů krajských i municipálních, dotace z Evropských fondů, grantové programy jiných nevládních organizací, nebo příspěvky od občanů. V sedmé kapitole se zaměřím na poslední skupinu, kdy vytvořím případovou studii fundraisingové kampaně pro konkrétní nevládní organizaci ochrany přírody. V osmé kapitole shrnuji fungování vybrané nevládní organizace pomocí případové studie.

Pokud bych měl shrnout cíle této práce, mou snahou je:

- Poskytnou ucelený přehled legislativy týkající se ochrany zvířat
- Představení předních organizací působících v oblasti ochrany zvířat
- Vytvoření přehledu nevládních organizací, zabývajících se ochranou zvířat na Vysočině
- Na konkrétním příkladu přestavit fungování nevládní organizace ochrany zvířat

1. Právní ochrana zvířat

1.1 Úvod do problému

1.1.1 Pojem zvíře a český právní řád

Zvířata podle našeho právního řádu nemají samostatné právní postavení a pro účely právních vztahů jsou považována za „věci“. Za „věci“ zvířata považuje platný občanský zákoník. Připravovaná novela občanského zákoníku však říká, že: „Zvíře není věc.“ Je ale otázkou, kdy bude nový občanský zákoník přijat.

Z toho důvodu vznikla zvláštní úprava, týkající se právě zvířat. Úprava je koncentrována hlavně v zákoně č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno že:

„Zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka.“¹

1.1.2 Ochrana zvířat a ochrana přírody

Tyto dva pojmy je třeba rozlišovat.

Ochrana přírody je širším pojmem. Vztahuje se jak na ochranu živočichů obecně, tak na ochranu ekosystémů, ve kterých žijí. Ochrana zvířat by se měla týkat ochrany každého živočicha zvlášť, chránit ho před týráním a zbytečným utrpením.

V rámci ochrany přírody jsou chráněna zvířata volně žijící v přírodě. Kdežto ochrana zvířat v sobě zahrnuje jak ochranu zvířat volně žijících, tak ochranu všech domestikovaných zvířat.

Z předcházejícího textu lze vyvodit, na co se ochrana zvířat a ochrana přírody primárně zaměřují. V rámci ochrany zvířat žijících v lidské péči se zaměřujeme hlavně na zajištění optimálních životních podmínek člověkem. V rámci ochrany přírody se naše pozornost obrací k jejich přirozenému životnímu prostředí, k jeho zachování a k umožnění přežití dané populace v ekosystémech.

V řadě věcí se tyto dvě oblasti prolínají a doplňují. Obecně můžeme říci, že pro volně žijící zvířata má hlavní význam ochrana jejich přirozeného prostředí, tj. přírody. U zvířat chovaných lidmi je pozornost obrácena spíše k ochraně proti týrání.

¹ Preambule zákona č.246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

1.2 Prameny práva

1.2.1 Prameny práva v ČR

Právních předpisů u nás platí celá řada. Patří mezi ně zákony, podzákonné právní předpisy, nařízení ES. Ústava ČR obsahuje ustanovení, které se týká pouze ochrany přírody a přírodních zdrojů.

„Stát dbá o šetné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.“²

Základním zákonem je zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí předpisy k němu jsou:

- vyhláška č. 411/2008 Sb., o stanovení druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči
- vyhláška č. 3/2009 Sb., o odborné způsobilosti výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání,
- vyhláška č. 4/2009 Sb., o ochraně zvířat při přepravě,
- vyhláška č. 5/2009 Sb., o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a chovu,
- vyhláška č. 382/2004 Sb., o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování, ve znění vyhlášky č. 424/2005 Sb.,
- vyhláška č. 208/2004Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění vyhlášky č. 425/2005 Sb.,
- vyhláška č 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat,
- vyhláška č. 207/2004 Sb., o ochraně, chovu a využití pokusných zvířat, ve znění vyhlášky č. 39/2009 Sb.

Další právní předpisy:

- nařízení Rady (ES) č. 1255/97 o kritériích Společenství pro místa zastávek a o změně plánu cesty uvedeného v příloze směrnice 91/628/EHS, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1040/2003,
- nařízení Rady (ES) č. 1040/2003 ze dne 11. června 2003, kterým se mění nařízení (ES) č. 1255/97 pokud jde o použití míst zastávek,
- nařízení Rady (ES) č. 1/2005 o ochraně zvířat během přepravy a souvisejících činnostech a o změně směrnice 64/432/EHS a 93/119/ES a nařízení (ES) č. 1255/97,

² Článek 7 zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

- nařízení Rady (ES) č. 411/98, ze dne 16. února 1998 o doplňkových požadavcích na ochranu zvířat u silničních vozidel používaných pro delší než osmihodinovou přepravu zvířat.

Dalšími souvisejícími právními předpisy jsou zejména:

- zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Rady č. 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, v platném znění,
- nařízení Komise č. 865/2006 ze dne 4. května 2006 o prováděcích pravidlech k nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s těmito druhy,
- zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění zákona č. 444/2005 Sb.,
- zákon č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad a o změně některých zákonů (zákon o zoologických zahradách), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- trestní zákon (zejm. trestný čin týrání zvířat).

1.2.2 Základní úprava v Evropské unii

První zmínky o ochraně zvířat nalezneme v deklaraci, která byla připojena ke Smlouvě zakládající Evropské společenství při příležitosti konference o politické unii (1991–1992). Od tohoto okamžiku jsou instituce povinny při vytváření a implementaci legislativy Společenství

v oblastech Společné zemědělské politiky, dopravy, vnitřního trhu a výzkumu brát na zřetel ochranu zvířat.

K Amsterodamské smlouvě, která byla podepsána 2. října 1997 a v platnost vstoupila 1. května 1999, a která změnila a přečíslovala Smlouvu o EU a Smlouvu o ES, byl připojen „Protokol o ochraně a dobrých životních podmínkách zvířat“, který určuje závazky institucí Společenství a členských zemí vztahující se k ochraně zvířat. Na něj navázalo usnesení Evropského parlamentu o akčním plánu Společenství v oblasti dobrých životních podmínek a ochrany zvířat 2006-2010 [2006/2046(INI)]. Cílem tohoto plánu je upevnění dosažených výsledků v ochraně zvířat a návrh strategie, jak je možné udržet a zlepšit ochranu zvířat v dalších pěti letech. Plán se má zaměřit na pět hlavních oblastí:³

- zvýšit minimální standardy pro příznivé životní podmínky (welfare) zvířat,
- podpořit a propagovat alternativní metody pokusů bez využití zvířat,
- zavést standardizované ukazatele úrovně ochrany zvířat (např. pokud jde o chovy hospodářských zvířat apod.),
- zvýšit informovanost veřejnosti o této oblasti,
- podpořit mezinárodní iniciativy na poli ochrany zvířat.

1.3 Zákon na ochranu zvířat proti týrání

Jak už z názvu vyplývá, zákon se snaží o ochranu zvířat proti týrání, ubližování. Snaží se také, aby se zvířaty bylo zacházeno šetrně, nebo aby zvířata nebyla usmrcována bezdůvodně v důsledku lidského jednání.

U zvířat v lidské péči se zákon soustřeďuje zejména na to, aby měla dostatek potravy, prostoru a další podmínky nezbytné k životu. U zvířat žijících volně v přírodě zákon stanovuje například zakázané podmínky jejich usmrcování a odchytu. Další podrobnější úpravu obsahuje jiná legislativa.

V zákoně jsou obsažena obecná ustanovení, týkající se například definice týrání, přepravy zvířat a také části, které platí pro několik základních skupin zvířat.

Zákon zvířata člení do skupin, na jejich základě pro ně stanovuje ochranný režim.

³ PRCHALOVÁ, J. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde Praha, 2009, 33 s.

Těmito skupinami jsou:⁴

- zvířata hospodářská,
- zvířata v zájmových chovech,
- volně žijící zvířata,
- pokusná zvířata.

Zákon vymezuje některé pojmy, například pro účely tohoto zákona se rozumí:⁵

- zvířetem každý živý obratlovec, kromě člověka, nikoliv však plod nebo embryo (§3 písm. a),
- pokusným zvířetem každé zvíře, které je nebo má být použito k pokusům, včetně volně žijícího zvířete, samostatného života schopné larvální formy nebo rozmnožování schopné larvální formy (§3 písm. j),
- chovatelem každá právnická nebo fyzická osoba, která drží nebo chová zvíře nebo zvířata trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře, nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatky, útulky, záchrané stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady, provádí pokusy na zvířeti nebo zvířatech anebo pořádá jejich veřejná vystoupení (§3 písm. k),
- utrpením stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu anebo smrt (§3 písm. l).

1.4 Orgány ochrany zvířat

Orgány ochrany zvířat zajišťují výkon státní správy v této oblasti. Jejich výčet a působnost uvádí zákon v šesté části.

Těmito orgány jsou:⁶

- Ministerstvo zemědělství zahrnující ústřední komisi,
- orgány veterinární správy,
- obecní úřady obcí s přenesenou působností,
- ve vymezených případech Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany,
- v oblasti ochrany pokusných zvířat příslušné ústřední orgány státní správy a Akademie věd ČR.

⁴ §3 písm. b,d,e,j zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

⁵ §3 písm. a,j,k,l zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

⁶ §19 odst.1 zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

1.5 Působnost jednotlivých orgánů ochrany zvířat

1.5.1 Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem ochrany zvířat proti týrání. Řídí výkon státní správy v oblasti ochrany zvířat, stanovuje úkoly v této oblasti, řídí je a kontroluje jejich plnění. Spolupracuje také s dalšími orgány státní správy ochrany zvířat. Spolupracuje také například s vysokými školami či nevládními organizacemi. Působnost ministerstva je upravena v §20 zákona.

Ústřední komise

Ústřední komise je poradním orgánem Ministerstva zemědělství a je do jeho struktury začleněna. Ministr zemědělství po dohodě s ministrem životního prostředí zřizuje komisi, jmenuje a odvolává jejího předsedu a členy. Členství v této komisi je veřejnou funkcí.

Komise zřizuje 4 výbory jako své pracovní orgány:⁷

- Výbor pro ochranu hospodářských zvířat,
- Výbor pro ochranu volně žijících zvířat,
- Výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech,
- Výbor pro ochranu pokusných zvířat.

Orgány ústřední komise tvoří předseda a rada. Rada je tvořena předsedou a čtyřmi místopředsedy, kteří jsou voleni z členů ústřední komise. Místopředsedové jsou zároveň předsedy výborů.

Hlavním úkolem komise je zejména doporučování opatření a koordinace plnění úkolů v oblasti ochrany zvířat, a dále vypracovávání podkladů pro rozhodnutí ministra.

1.5.2 Orgány veterinární správy

Působnost mají dle zákona krajské veterinární správy a Státní veterinární správa Krajské veterinární správy.

⁷ §21 odst.3 zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Krajské veterinární správy plní tyto úkoly:⁸

- vykonávají dozor nad dodržováním povinností vyplývajících ze zákona,
- plní úkoly z nařízení ES,
- dávají podněty k projednání přestupků a jiných správních deliktů obecním úřadům obcí s rozšířenou působností,
- ukládají nápravná opatření na základě kontrolního zjištění.

Mezi úkoly Státní veterinární správy patří například:⁹

- zpracovávání a realizace programu ochrany zvířat,
- výkon dozoru a plnění úkolů z nařízení ES,
- spolupráce na úseku dozoru s Radou Evropy, Evropskými společenstvími a třetími státy,
- vedení centrální evidence dopravců zvířat.

1.5.3 Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností především projednávají přestupky a jiné správní delikty v oblasti ochrany zvířat, dále provádějí zvláštní opatření dle §28a společně s příslušným orgánem Policie ČR.

1.5.4 Ministerstvo vnitra a Ministerstvo obrany

Úkoly orgánů ochrany zvířat provádějících dozor nad dodržováním zákona, plní v oboru působnosti při chovu a využití zvířat pro účely Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra příslušné orgány těchto ministerstev a poskytují o nich informace Státní veterinární správě a ústřední komisi na ministerstvu.¹⁰

1.5.5 Příslušné orgány těchto ministerstev

Příslušné státní orgány v oblasti pokusů na zvířatech vydávají právníkům a fyzickým osobám povolení k použití pokusných zvířat pro projekty různých druhů výzkumu.¹¹ Další úkolem těchto orgánů je vedení evidencí o počtu a druhu zvířat použitých pro pokusné účely a uveřejňování statistických údajů o použití pokusných zvířat.

⁸ §22 odst.1 zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

⁹ §22 odst.2 zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ PRCHALOVÁ, J. *Právní ochrana zvířat*. Praha : Linde Praha, 2009, 131 s.

¹¹ Základní výzkum, vyhledávací výzkum nebo například bezpečnost záruky a výuky pro uživatelská zařízení uvedená v projektu pokusů.

1.6 Výkon dozoru a spolupracující orgány a instituce

1.6.1 Výkon dozoru

Hlavní kontrolní působnost v oblasti ochrany zvířat mají orgány veterinární správy, které jsou současně orgány ochrany zvířat.

Zákon říká, že výkonem dozoru může být pověřen pouze odborný pracovník s vysokoškolským vzděláním veterinárního směru, který má osvědčení o odborné způsobilosti pro výkon dozoru.¹²

Veterinární zákon udává povinnosti veterinárních inspektorů. Tyto povinnosti jsou:¹³

- šetřit práva a právem chráněné zájmy kontrolovaných osob,
- zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech tvořících předmět obchodního a služebního tajemství, o kterých se dozvěděli při výkonu státního dozoru,
- prokazovat svou totožnost služebním průkazem,
- pořizovat protokol o provedeném odběru vzorků, o zjištěných nedostatcích a o opatření podle odstavce 1 písm. f).

1.6.2 Spolupracující orgány

Těmito orgány jsou:

- Policie ČR,
- obecní policie,
- orgány ochrany přírody,
- orgány veterinární správy.

1.7 Ochrana zvířat ve světě

Mnoho států po celém světě má ve své legislativě zakomponovány prvky chránící zvířata a zamezující jejich týrání. V USA je to například Cruelty to Animals Acts in the United States (2001), v Kanadě Animal Protection Laws of the USA & Canada (Third Edition) či Cruelty to Animals Acts ve Velké Británii, jehož základy byly položeny již v roce 1835 a postupně procházel novelizací. Obecně jsou zvířatům přisuzována práva, že chovatel je povinen

¹² §26 odst. 1 zákona 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

¹³ §53 odst.2 Zákon č. 166/1999 Sb. O veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů

poskytovat jídlo, vodu, léčbu a že zvířata nesmějí být bezdůvodně vystavována bolesti či usmrcována bolestivým způsobem.

V mnoha státech samozřejmě najdeme výjimky související například s tradicí země - za týrání zvířat není považována ve Španělsku korida či v některých asijských státech kohoutí či psí zápasy, dále pak norování, chov v zoologických zahradách, dostihy, atd.

Ochránci zvířat často argumentují, že ukazatelem vyspělosti každé kultury je skutečnost, jak se chová k ostatním živým bytostem. Pro posílení práv zvířat a boje proti týrání zvířat byl často konkrétní případ lidského chování, který vyburcoval veřejné mínění pro zlepšení životních podmínek zvířat.

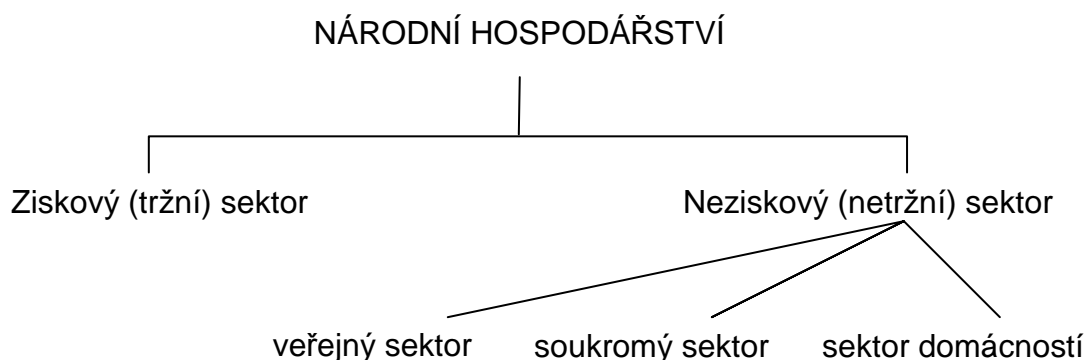
Některé státy světa jako Švédsko, Rakousko, Kostarika, Indie, Finsko a Singapur zakazují dokonce i využívání zvířat v zábavní sekci jako jsou zábavní pořady či cirkusy.

2. Nevládní organizace - Teoretická východiska

Pro vymezení nevládních organizací jako pojmu, je důležité vymezení prostoru, který je jim určen v rámci národního hospodářství. Tedy vymezení oblasti, ve které neziskové nevládní organizace (NNO) mohou vyvíjet svoji činnost. V literatuře lze najít množství kritérií, podle kterých je možné národní hospodářství členit. V následující kapitole je popsáno členění národního hospodářství dle financování.

2.1 Členění národního hospodářství dle financování

Členění národního hospodářství dle financování znázorňuje Obr. 1.

Obr. 1: Členění národního hospodářství dle principu financování

Zdroj: Rektořík, J.: *Ekonomika a řízení neziskových organizací*, Brno: MU, 1998, s.7

2.1.1 Ziskový (tržní) sektor

Ziskový (tržní) sektor je ta část národního hospodářství, která je financovaná z prostředků získaných prodejem statků za tržní cenu, která vzniká na trhu na základě vztahu nabídky a poptávky. Cílem organizací tohoto sektoru je zisk.

2.1.2 Neziskový (tržní) sektor

Neziskový (netržní) sektor je ta část národního hospodářství, kde cílovou funkcí není zisk, ale dosažení určitého užitku, v podobě zpravidla veřejné služby, který je většinou obtížně měřitelný. Toto specifikum s sebou přináší určité přednosti, ale i nedostatky, jak bude pojednáno dále.

Neziskový veřejný sektor je část neziskového sektoru, která je financována z veřejných financí, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Cílová funkce je dosahována tzv. poskytováním veřejné služby.¹⁴

Neziskový soukromý sektor je ta část národního hospodářství, která je financována ze soukromých prostředků fyzických a právnických osob (příspěvek z veřejných financí se nevyklučuje), které vkládají své finance na konkrétní účel, aniž by očekávaly, že jim tento vklad přinese zisk. Cílem v neziskovém soukromém sektoru je přímý užitek.

Sektor domácností je částí národního hospodářství, jehož role spočívá především v začlenění do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktu, faktorů a kapitálu.

2.1.3 Neziskové organizace v národním hospodářství

Neziskové organizace můžeme rozdělit na organizace:

- veřejného sektoru,
- soukromého sektoru.

Neziskové organizace veřejného sektoru zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy. Jejich poslání vyplývá z požadavků veřejné správy ať už na úrovni státu, krajů nebo obcí.

Neziskové organizace soukromého sektoru (neziskové nevládní organizace) stojí mimo veřejný sektor. Představují zájmová sdružení občanů, majících stejný postoj a názor k určité skutečnosti. Tyto organizace se většinou zabývají činnostmi, při jejichž plnění selhává jak trh, tak i sektor veřejný. Jsou to oblasti jako je ochrana životního prostředí, ochrana lidských práv, potírání diskriminace. Věnují se také aktivitám v oblasti sociálních služeb. V textu této práce je věnována pozornost hlavně těmto organizacím.

¹⁴ REKTOŘÍK, J.: *Ekonomika a řízení neziskových organizací*, Brno: MU 1998, s. 8

2.2 Fakta hovořící pro nestátní neziskové organizace

Jsou to organizace, jejichž činnost bývá oproti státním zařízením často více ekonomická a efektivní. Služby, které neziskové nestátní organizace poskytují, jsou zcela zdarma, nebo za velmi nízkou cenu. Dalším kladem těchto organizací je, že šetří velké množství finančních prostředků z veřejných rozpočtů tím, že si sami obstarávají zdroje pro svou činnost, která – pokud by měla být realizována státem – by byla daleko nákladnější.

2.3 Nedostatky nevládních neziskových organizací

Ačkoli jsou obecně tyto organizace prospěšné, musejí se potýkat s určitými nedostatky a problémy. Mezi poměrně značné problémy těchto organizací patří nedostatek materiálních a lidských zdrojů, potřebných k realizaci svých cílů. Dalším problémem mohou být daňové úniky. Jistým problémem je i to, že se tyto organizace specializují pouze na určitou malou skupinu obyvatel. I přes své nedostatky jsou nevládní organizace oblíbeny, jak dokládá příloha 1, která ukazuje vývoj počtu nevládních organizací od roku 1990 do prosince 2009.

2.4 Druhy nevládních neziskových organizací

2.4.1 Občanské sdružení

Občanské sdružení je sdružení jak fyzických, tak právnických osob, které se seskupují na základě určitého společného zájmu. Činnost občanských sdružení je upravena zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Koncem března 2010 bylo v České republice evidováno 79013¹⁵ občanských sdružení.

Tímto typem nevládní neziskové organizace je například OS Život dětem, založené 1. února 2000, jehož hlavním cílem je pomoc dětem, které onemocněly leukémií.

2.4.2 Obecně prospěšná společnost

Obecně prospěšná společnost je společnost, která poskytuje služby všem osobám za identických podmínek. Činnost obecně prospěšné společnosti upravuje zákon č. 248/1995 Sb.,

¹⁵Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2010-03-27]. Seznam občanských sdružení – Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/seznam-obcanskych-sdruzeni/>>.

o obecně prospěšných společnostech. Zisk získaný společností je použit k financování dalších činností společnosti. Orgány společnosti jsou správní rada, dozorčí rada nebo revizor a ředitel. Obecně prospěšnou společností je například společnost Pomocné tlapky o.p.s., zabývající se chovem a výcvikem asistenčních psů pro zdravotně postižené.

2.4.3 Nadace

Nadace je účelové sdružení majetku zřízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle. Tímto cílem může být například ochrana lidských práv, vzdělání, rozvoj vědy, atd. Nadační příspěvky jsou poskytovány z výnosů nadačního jmění a ostatního majetku nadace. Orgány nadace jsou správní rada, dozorčí rada nebo revizor a ředitel. Nadace jsou upraveny v zákoně č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.

Všeobecně známými nadacemi jsou Nadace Naše dítě, vzniklá v roce 1993, jejímž cílem je pomoc týraným, zneužívaným, handicapovaným, ohroženým a opuštěným dětem. Další známou nadací je Konto Bariéry, která pomáhá lidem se zdravotním postižením vrátit se zpět do běžného života.

2.4.4 Nadační fond

Nadační fond je podobným uskupením jako nadace, upravuje ho stejný zákon, ale nadační fond nezřizuje nadační jmění. Pro dosahování svého cíle může nadační fond použít svůj veškerý majetek. Orgány společnosti jsou správní rada, dozorčí rada nebo revizor a ředitel.

Příkladem může být Nadační fond Klausových, jehož posláním je podpora humanitárních aktivit, především na podporu projektů v oblasti aktivit sociálně zdravotní a oblasti vzdělávání.

2.5 Fundraising

2.5.1 Definice Fundraisingu

„Fundraising je shromažďování peněz, zvyšování kapitálu, pro dobročinné, nebo charitativní spolky, z důvodu uskutečnění nějaké akce nebo projektu.“¹⁶

Tento pojem je spjat s neziskovým sektorem. Český překlad pro tento termín neexistuje a proto se používá tento anglický termín.

Pro to, aby byl fundraising úspěšný, musí být respektováno několik důležitých zásad:¹⁷

- při opatrování prostředků jde především o realizaci poslání neziskové organizace,
- potencionální dárce je nutné vzdělávat a vysvětlovat poslání a náplň činnosti neziskové organizace,
- nezisková organizace musí při fundraisingu a při své činnosti důsledně dodržovat etické principy,
- fundraising musí být zaměřený na lidi, nikoliv na neosobní instituce,
- z oslovených lidí a dárců je třeba vytvářet stálé příznivce neziskové organizace,
- fundraising musí být aktivní, pokud organizace nežádá a nesnaží se o získávání příspěvků, zcela určitě nic nedostane,
- fundraising musí být založen na pravdivých informacích,
- pro fundraising má důležitý význam poděkování.

Pro fundraising je zásadní poslání organizace. Poslání musí mít každá nezisková organizace a musí ho být schopna jednoznačně formulovat. Nejde například o to, jaké programy uskutečňuje, ale jde o to, čeho chce daná organizace dosáhnout, proč vůbec existuje.

2.5.2 Fundraiser

Práce fundraisera, pracovníka získávající prostředky pro neziskovou organizaci, není rozhodně jednoduchá. Fundraiser nesmí být pesimista, musí být přesvědčen o správnosti a důležitosti poslání organizace, za kterou hovoří. Výběru fundraisera musí být věnována velká pozornost. Ve větších společnostech jde při fundraisingu o týmovou práci. Výběr lidí do tohoto týmu je stejně důležitý jako výběr samotného fundraisera. V týmu musí být lidé

¹⁶ HAYDON, J.: *Fundraising*, Minnesota: Smart Apple media, 2006, s.4

¹⁷ NOVOTNÝ, J.: *Ekonomika a řízení neziskových organizací*, s.101

pracovití, schopní týmové práce, ale také přemýšliví. Výhodou samozřejmě je, pokud se do týmu podaří začlenit lidi bohaté, nebo osoby s vlivným postavením.

2.5.3 Způsoby získávání prostředků

- inzerce – výhodou toho způsobu je, že se oslovuje široká veřejnost. Jedná se o inzerci v novinách, časopisech, na internetu, ale i například letáky či plakáty,
- telefonicky – osobní rozhovor je často věrohodnější než inzerce, nevýhodou ale je, že oslovujeme jen menší okruh potenciálních dárců než v případě inzerce,
- veřejné akce – v tomto případě se může jednat o různé kulturní akce (plesy, výstavy), ale může se jednat například také o sportovní akce,
- osobní návštěva – osobní kontakt představuje další možnost získávání darů, využívá se zde osobní komunikace. Jde o předem domluvenou schůzku s potenciálním dárcem.

Všechny tyto způsoby je vhodné kombinovat k dosažení co nejlepšího výsledku.

Relativně novou formou fundraisingu je online fundraising, kdy se využívá k získávání finančních prostředků pro neziskovou organizaci internet. Jedná se například o prodej produktů vyrobených klienty, nebo prodej různých předmětů s logem organizace.

Z uvedeného textu vyplývá, že fundraising je velmi pestrý. Využívá nápaditost, schopnost empatie, či psychologii. Velmi důležitá je také slušnost, poctivost a snaha o naplnění poslání dané neziskové organizace.

2.6 NGOismus

NGOismus je relativně novým a v poslední době frekventovaným pojmem. Václav Klaus říká, že NGOismus je „ideologie, jež nabízí alternativní mechanismus rozhodování o věcech veřejných, než jakým je standardní, tradiční parlamentní demokracie, založená na všeobecném, rovném, přímém a tajném hlasovacím právu“¹⁸.

Václav Klaus uvádí, že termín NGOismus jako označení ideologie pochází z anglosaského světa, byť se používá zřídka. Odvolává se na amerického politologa Fonteho, který ve své úvaze *Trojský kůň demokracie* říká, že: “NGO jsou ve své podstatě nikým nezvolenými nátlakovými skupinami“¹⁹ a „zodpovídajícími se pouze sami sobě“²⁰.

Fonte považuje NGOismus za ohrožení demokracie, naopak například A.Giddens vidí, ve své knize *Unikající svět*, NGOismus jako žádoucí jev „demokratizaci demokracie“²¹.

Podle mého názoru nejde generalizovat všechny nevládní organizace. Nejvíce viditelný tlak nevládních organizací, inklinující k NGOismu, se vyskytuje v oblasti ochrany klimatu, tj. oblasti globálního oteplování. V tomto oboru je tlak mnohdy tak silný, že se domnívám, že zde se o NGOismus jedná. Všeobecně ale považuji neziskové nevládní organizace za přínosné i když samozřejmě i zde lze nalézt nedostatky.

¹⁸ KLAUS, Václav. Václav Klaus odpovídá Tomáši Feřtekovi. *Reflex* [online]. 25.10.2005, č.44, [cit. 2010-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.reflex.cz/Clanek21556.html>>.

¹⁹ FONTE, J.: *Trojský kůň demokracie* The National Interest č. 76, 2004, s. 18

²⁰ FONTE, J.: *Trojský kůň demokracie* The National Interest č. 76, 2004, s. 125

²¹ GIDDENS, A, *Unikající svět*, Jak globalizace mění náš život, 2000, s. 95

3. Nevládní organizace ochrany zvířat v celorepublikovém významu

Ochrana zvířat a ochrana přírody k sobě mají velmi blízko. Téměř ve všech nevládních organizacích, které se zabývají ochranou přírody, lze nalézt znaky ochrany zvířat.

Kapitoly 3.1 a 3.2 přibližují poslání, činnost, hospodaření, ale také například zahraniční spolupráci dvou velkých českých organizací, které se zabývají ochranou zvířat.

Jsou jimi Svoboda zvířat a Nadace na ochranu zvířat.

3.1 Svoboda zvířat

Svoboda zvířat (SZ) je celostátní nezisková organizace pro ochranu práv zvířat. SZ svoji činnost zahájila v roce 1994.

3.1.1 Cíle SZ

Svoboda zvířat se snaží změnit vztah lidí ke zvířatům. Hlavním cílem SZ „je změnit pohled na zvířata tak, aby byla vnímána jako tvorové, kteří mají hodnotu sami o sobě. Zacházení s nimi by nemělo být hodnoceno podle jejich možného užitku pro člověka. Celá činnost SZ je založena na myšlence nenásilí a nepřekročení osobní svobody jednotlivce.“²²

3.1.2 Činnost SZ

SZ si nechala vypracovat výzkumy, ze kterých vyplynulo, že velká část veřejnosti pociťuje, že má nedostatek informací v oblasti životních podmínek chovu kožešinových zvířat a zvířat držených v laboratořích.

Tento nedostatek se SZ snaží snižovat a v úsilí o změnu vztahu veřejnosti ke zvířatům pořádá odborné konference, besedy, výstavy, informační stánky či promítání dokumentárních filmů. SZ v rámci reklamních kampaní vydává letáky, brožury, plakáty i filmové dokumenty. SZ organizuje také kampaně za ukončení chovu tzv. kožešinových zvířat a za nahrazení pokusů na zvířatech. Klade důraz na ekologickou a etickou výchovu – její lektoři úspěšně přednáší o ekologii a ochraně zvířat na základních školách, na středních a vysokých školách a dalších

²² *Svoboda zvířat* [online]. 2009 [cit. 2010-03-28]. Kdo jsme. Dostupné z WWW: <www.svobodazvirat.cz/onas/kdo-jsme.htm>.

veřejných místech probíhají přednášky o pokusech na zvířatech a alternativních metodách a tzv. kožešinových zvířatech.

V rámci kampaní organizuje SZ petiční akce, demonstrace, připomínkuje návrhy zákonů a vyhlášek týkajících se ochrany zvířat, vypracovává z hlediska ochrany zvířat příznivější návrhy, jedná s úřady, zúčastňuje se správních řízení atd.

SZ uděluje dva mezinárodní certifikáty - v rámci propagace kosmetiky a prostředků pro domácnost netestovaných na zvířatech SZ uděluje certifikáty Humánní kosmetický standard a Humánní standard pro prostředky pro domácnost českým společností.

3.1.3 Spolupráce SZ

SZ spolupracuje s českými i zahraničními organizacemi na ochranu zvířat, které mají obdobné zájmy a cíle jako SZ. Co se týče mezinárodní spolupráce je SZ členem RSPCA (Královské společnost pro ochranu zvířat), WSPA (Světové společnost na ochranu zvířat), Fur Free Alliance (koalice sdružující organizace na ochranu tzv. kožešinových zvířat z celého světa) a ECEAE (Evropské koalice za ukončení pokusů na zvířatech). Vedle těchto organizací spolupracuje s mnoha dalšími zahraničními partnery z Evropy (InterNICHE, VIVA) i USA (HSUS).

3.1.4 Financování činnosti SZ

Asi 40% příjmů představují granty, které jsou určeny na specifické projekty a pochází od českých i zahraničních nadací či mezinárodních organizací. Další 15% příjmů získává od zahraničních organizací na ochranu zvířat (Respect for Animals, RSPCA, PRO TIER, BUAV). Od drobných dárců získává SZ kolem 40% příjmů a zhruba 5% získává SZ z prodeje propagačních předmětů a z organizování benefičních akcí.

Tab. 1: Příjmy Svobody zvířat v roce 2008

Druh příjmu	Částka v Kč
Česko-německý fond budoucnosti	63 000
Nadace na ochranu zvířat	15 000
Nadační fond Zelený poklad	35 000
Statutární město Plzeň	194 000
ECEAE	9 371
Fur Free alliance	10 378
Individuální dárci a dárnyně	510 927
Ostatní příjmy a úroky	491 262
Celkem příjmy	1 328 938

Zdroj: Vlastní zpracování dle Výroční zprávy SZ 2008

Co se týče výdajů, nejvyšší položku činí „Ostatní služby“, které s položkou „Tisk informačních materiálů“ dosahují v roce 2008 asi 850 000Kč.

3.1.5 Informační centra

Informační centra Svobody zvířat nalezneme v Praze a v Plzni. V informačních centrech jsou poskytovány informace a poradenství týkající se ochrany zvířat (pokusy na zvířatech, kožešinová zvířata, ochrana koček a hospodářských zvířat, právní předpisy v ochraně zvířat). V informačních centrech jsou také prodávány propagační předměty.

Nově jsou v informačních centrech zřízeny knihovny, kde je možnost si zdarma vypůjčit knihy, brožury ale také filmové dokumenty nejen z oblasti ochrany zvířat.

3.1.6 Kampaně

V současnosti vede SZ 4 kampaně. Jsou jimi Proti srsti, Za nahrazení pokusů na zvířatech, Ekologická výchova, Sekce na ochranu koček.²³

Kampaň **Proti srsti** byla zahájena v roce 1999. Nejdříve se o tuto problematiku zajímala Nadace na ochranu zvířat, ale od roku 2000 tuto kampaň vede pouze SZ. Cílem této kampaně je prosazení zákazu chovu tzv. kožešinových zvířat v České republice a informování veřejnosti o této problematice.

²³ Svoboda zvířat [online]. 2010 [cit. 2010-03-27]. Kampaně. Dostupné z WWW: <<http://www.svobodazvirat.cz/kampane/>>.

Kampaň **Za nahrazení pokusů na zvířatech** vychází z faktu, že na pokusy je celosvětově použito nejméně 115 milionů zvířat. V rámci této kampaně vede Svoboda zvířat tři samostatné projekty. Jsou jimi Oběti krásy, Humánní vzdělávání a Nejbližší příbuzní.

Hlavním cílem kampaně **Ekologická výchova** je oslovování mladých lidí na základních a středních školách. SZ pořádá takovéto ekovýchovné programy od roku 2000.

Sekce na ochranu koček působí také od roku 2000 a soustřeďuje se především na problematiku volně žijících koček.

Co se týče úspěchů SZ, tak sama organizace považuje za největší svůj úspěch změnu postojů veřejnosti v oblasti vnímání zvířat jako cítících bytostí.

3.2 Nadace na ochranu zvířat

Nadaci na ochranu zvířat založily paní Marcela Lund, Česká zemědělská univerzita v Praze, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně a Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně v roce 1994.

Nadace na ochranu zvířat je členem několika mezinárodních organizací. Jsou jimi - RSPCA (Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals), WSPA (World Society for the Protection of Animals) a Eurogroup for Animal Welfare.

Nadace spolupracuje se zahraničními státními i nevládními organizacemi, které se zabývají ochranou zvířat a přírody a také s předními světovými odborníky v tomto oboru.

Finanční prostředky pro svoji činnost získává Nadace z dárcovství občanů a firem, z příspěvků a grantů převážně zahraničních charitativních organizací. Nadaci podporuje 800 registrovaných dárců.

3.2.1 Institut Nadace na ochranu zvířat

Dne 1. července 2005 byl založen Nadací na ochranu zvířat a paní Martou Kubišovou Institut Nadace na ochranu zvířat, o.p.s. Institut sdílí s Nadací stejné poslání (harmonizace vztahu člověk-zvíře-životní prostředí), které bude naplňovat prostřednictvím:²⁴

- vzdělávací a osvětové činnosti v oblasti ochrany zvířat, přírody a životního prostředí,
- informační a poradenské činnosti v oblasti ochrany zvířat, přírody a životního prostředí,
- národní a mezinárodní spolupráce v oblasti ochrany zvířat, přírody a životního prostředí.

3.2.2 Činnost Nadace na ochranu zvířat

Hlavním úkolem Nadace na ochranu zvířat je získávání a přerozdělování finančních prostředků. Nadace poskytuje finanční podporu projektům a aktivitám, které odpovídají cílům Nadace. Nadace podporuje útulky pro psy a kočky a záchrané stanice pro handicapované volně žijící živočichy. V případě živelních katastrof a podobných krizových událostí (např. povodně 1997 a 2002) se snaží co nejúčinněji pomoci a prostřednictvím sbírek finančně i materiálně přispět v nejvíce postižených oblastech.

Nadace vydává vzdělávací materiály, pořádá vzdělávací akce. V rámci informačních kampaní se Nadace snaží oslovovat veřejnost a šířit palčivá témata ochrany zvířat ve sdělovacích prostředcích.

²⁴ *Ochranazvirat.cz* [online]. 2006 [cit. 2010-03-27]. O Institutu - O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.ochranazvirat.cz/2/czech/clanek/o-institutu/>>.

3.2.3 Partneri na ochranu zvířat

Jak už bylo zmíněno, Nadace na ochranu zvířat je členem několika mezinárodních organizací. Jsou jimi:

WSPA (World Society for the Protection of Animals)

Světová společnost na ochranu zvířat WSPA je mezinárodní organizace na ochranu zvířat, která existuje více než 45 let. Společnost má sídlo v Londýně s pobočkami po celém světě. Zastiťuje více než 400 ochránářských organizací z více než stovky zemí celého světa. Má zvláštní status poradce při Organizaci spojených národů a status pozorovatele v Radě Evropy. Finančně podporuje projekty, které se zabývají záchrannými programy a ochranou zvířat. Tato společnost pořádá kampaně a organizuje také výchovné programy.

RSPCA (Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals)

V překladu „Královská společnost pro prevenci krutosti na zvířatech“. Tato organizace patří mezi nejstarší organizace svého druhu a je také největší na světě. Organizace byla založena již v roce 1824 a v roce 1840 se její patronkou stala královna Viktorie. Nadace na ochranu zvířat je k ní přidružená od roku 1996.

EUROGROUP for Animals

EUROGROUP for Animals reprezentuje nejvýznamnější organizace na ochranu zvířat ze všech členských států EU, jejím cílem je prosazovat zájmy zvířat v evropských institucích. Organizace byla založena v roce 1980 a má okolo 20 členů. EUROGROUP for Animals je prostředníkem při jednání mezi ochránářskými organizacemi a institucemi Evropské unie, snaží se o ratifikaci zákonů a nařízení řešících ochranu zvířat do zákonodárství EU a členských států.

SSN - The Species Survival Network

SSN (The Species Survival Network) koordinuje činnost organizací zabývajících se ochranou zvířat a životního prostředí z celého světa. Hlavním cílem SSN je dbát na dodržování dohody CITES, která zajišťuje ochranu rostlin a zvířat, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem.

3.2.4 Grantové programy

Grantové programy byly naposledy vypisovány v roce 2008. V roce 2009 žádné granty vypisovány nebyly z důvodu nedostatku finančních prostředků způsobené ekonomickou krizí.

V roce 2008 byly vypsány dva programy.²⁵

Osvěta pomoci zvířatům v nouzi

Zaměření programu:

Tento program byl zaměřen na projekty, které se zabývaly:

- komunikací s veřejností za účelem pomoci zvířatům v nouzi (telefon, internet apod.),
- aktivním používáním databází NNO při prosazování zájmů a ochrany zvířat,
- odborným poradenstvím a přípravou návrhů legislativních změn v ČR,
- navrhováním a prosazováním těchto změn v právním systému ČR na příslušných úrovních veřejné správy.

Podpora a propagace prevence nekontrolovatelného množení koček

Zaměření programu:

Druhý program byl zaměřen na podporu projektů, které se týkaly:

- řešení situace nekontrolovaného rozmnožování koček, především zaváděním kastrovacích programů,
- osvětové a informační činnosti v této oblasti.

Projekty byly určeny pro laickou i odbornou veřejnost všech věkových kategorií, nevládní organizace, veřejné a odborné instituce.

²⁵ *Ochranazvirat.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-03-27]. Výroční zpráva 2008. Dostupné z WWW: <<http://www.ochranazvirat.cz/703/czech/clanek/vyrocní-zprava-2008/>>.

V roce 2007 byly vypsány tyto programy:²⁶

Konference a semináře zaměřené na ochranu zvířat

Zaměření programu

Program byl určen pro projekty, jejichž účelem bylo:

- výměna informací z oblastí ochrany zvířat a jejího uplatňování v laické i odborné veřejnosti,
- vydávání sborníků a publikací shrnujících poznatky z oblasti ochrany zvířat v ČR i zahraničí.

Vytvoření sítě NNO, které se zabývají ochranou zvířat

Zaměření programu:

Program byl zaměřen na projekty, které se zabývaly:

- vytvořením databází NNO, u kterých je součástí jejich činnosti ochrana zvířat,
- aktivním používáním daných databází při prosazování zájmů a ochrany zvířat.

Podpora legislativních změn ve prospěch ochrany zvířat

Zaměření programu:

Program byl určen na projekty a činnosti zabývající se:

- odborným poradenstvím a přípravou návrhů legislativních změn v ČR,
- navrhováním a prosazováním těchto změn v právním systému ČR na příslušných úrovních veřejné správy.

Podpora prevence nekontrolovatelného množení koček

Zaměření programu:

Program byl zaměřen na podporu projektů, které se podílejí na:

- řešení situace nekontrolovaného rozmnožování koček, zejména zaváděním kastrovacích programů,
- osvětové a informační činnosti v této oblasti.

²⁶ *Ochranazvirat.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-03-27]. Výroční zpráva 2007. Dostupné z WWW: <<http://www.ochranazvirat.cz/702/czech/clanek/vyrocní-zprava-2007/>>.

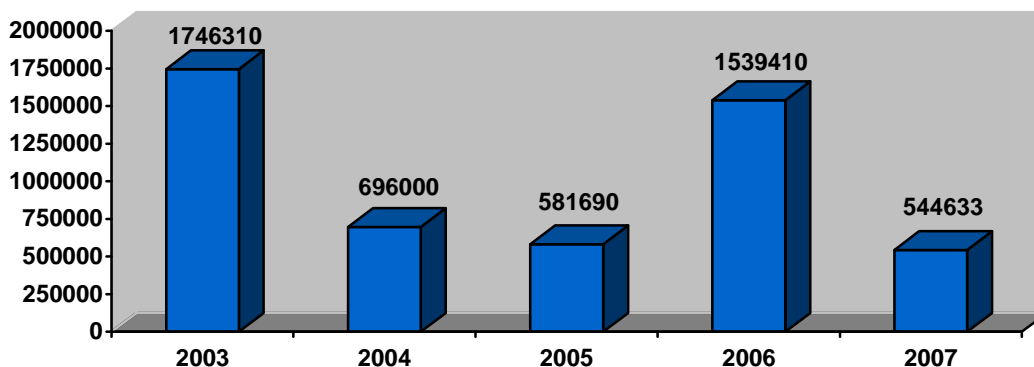
Tab. 2: Projekty podpořené Nadací na ochranu zvířat v roce 2007

Program	Název projektu	Žádaný grant v Kč	Poskytnutý grant v Kč
Podpora prevence nekontrolovatelného množení koček	Provádění kastrování programu, jeho propagace a rozvoj	109 000	20 000
	Regulace populace, kontrola zdraví a evidence volně žijících a nalezených koček v Brně a okolí	54 000	54 000
	Kastrovní program na venkově	77 000	20 000
	Prevence nekontrolovatelného množení koček	320 000	20 000
	Propagace kastrace koček na výstavách a setkáních majitelů a chovatelů koček	205 000	102 500
Konference a semináře zaměřené na ochranu zvířat	Semináře a konference o ochraně velkých šelem	130 000	35 000
	Semináře a besedy pro laickou i odbornou veřejnost zaměřené na ochranu zvířat a dodržování zákonů na ochranu zvířat, vydání interaktivních letáků s tematikou ochrany a welfare hospodářských zvířat	327 000	32 000
	Festival za práva zvířat - Otevři oči	435 000	80 000
Vytvoření sítě NNO, které se zabývají ochranou zvířat			
Podpora legislativních změn ve prospěch ochrany zvířat	SOS Zvíře II	722 370	181 133

Zdroj: Upraveno dle podkladů Výroční zpráva Nadace na ochranu zvířat 2007

Následující graf ukazuje, jak se postupně v letech 2003 až 2007 vyvíjely přerozdělované prostředky Nadace na ochranu zvířat. Nejvyšší částka byla přerozdělena v roce 2003, kdy se na její výši zdaleka nejvíce podílel částkou 1 746 310 Kč projekt „Vzdělávání, výchova a osvěta v oblasti ochrany zvířat.“

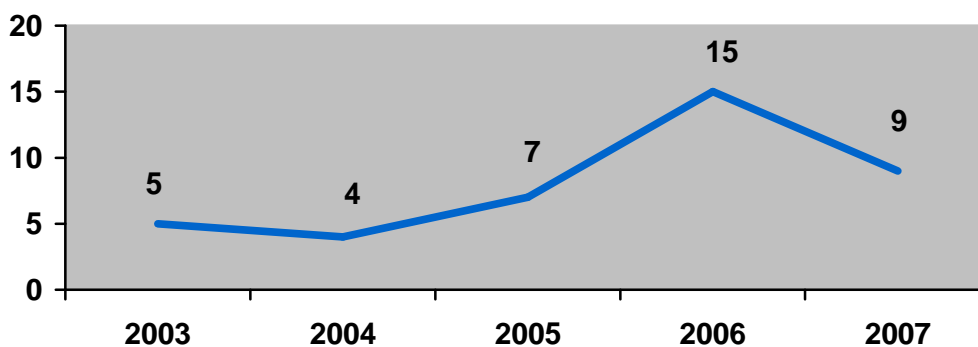
Vývoj přerozdělených prostředků Nadace na ochranu zvířat v letech 2003-2007 v Kč

Obr. 2: Vývoj přerozdělených prostředků Nadace na ochranu zvířat v letech 2003-2007 v Kč
Zdroj: Upraveno dle podkladů Výročních zpráv Nadace na ochranu zvířat 2003-2007

Druhý graf znázorňuje počet projektů, které byly v letech 2003-2007 podpořeny Nadací na ochranu zvířat.

Vývoj počtu podpořených projektů Nadací na ochranu zvířat v letech 2003-2007 v Kč

Obr. 3: Vývoj počtu podpořených projektů Nadací na ochranu zvířat v letech 2003-2007 v Kč
Zdroj: Upraveno dle podkladů Výročních zpráv Nadace na ochranu zvířat 2003-2007

4. Organizace zabývající se ochranou zvířat v kraji Vysočina

4.1 Liga na ochranu zvířat ČR

Liga na ochranu zvířat je občanským sdružením zabývajícím se ochranou zvířat a přírody. Organizace vznikla v roce 1990. Liga na ochranu zvířat vlastní útulky po celé České republice.

Místní organizace v Třebíči byla založena 23. března 1992. Ta má na starosti Útulek pro opuštěná zvířata Třebíč, který je v provozu od roku 1993. Kapacita tohoto útulku je 40-55 psů. K dispozici je tu karanténa pro příjem nových psů a jsou zde také kotce pro velké a problémové psy.

V roce 2000 vznikl v útulku, na základě povolení Okresní veterinární správy Třebíč, mikroazyl pro kočky. Útulek má smlouvy s městem Třebíč a několika okolními městy a obcemi, pro které zajišťuje odchyt a umístění zvířat.

Liga získává finanční prostředky pro svou činnost jednak od fyzických a právnických osob, ale také z příspěvků měst a obcí, z veřejných sbírek nebo dědictví či aukcemi uměleckých děl. Hlavním sponzorem organizace je KSK BONO, společnost, která sponzorsky poskytuje krmení pro útulky a mikroazyly.

4.2 Chaloupky o.p.s.

Chaloupky o.p.s vznikly v červnu 1991. V roce 1995 je MŠMT ČR zařadilo do sítě škol a školských zařízení jako první nestátní školské zařízení zaměřené na ekologické vzdělávání a výchovu. Chaloupky o.p.s. má 5 pracovišť – Brtnice, Chaloupky, Krátká, Horní Krupá a Ostrůvek.

Hlavním úkolem a cílem této organizace je „zprostředkovat porozumění přírodě, posílit ohleduplnost a odpovědnost člověka k přírodě, životnímu prostředí, vůči sobě i druhým.“²⁷

Tento cíl se snaží naplňovat pomocí pořádání programů pro děti a mládež, publikací materiálů a vzděláváním a školením učitelů, rodičů a členů dalších neziskových organizací.

²⁷ Chaloupky [online]. 2008 [cit. 2010-03-28]. O organizaci. Dostupné z WWW: <<http://www.chaloupky.cz/o-organizaci.html>>.

Obdržené dotace

Chaloupky o.p.s. získávají dotace jednak ze státního rozpočtu, Tab. 3, a také z rozpočtů územně správních celků, Tab. 4.

Tab. 3: Dotace na provoz ze státního rozpočtu Chaloupky o.p.s. za rok 2008

Poskytovatel dotace	Částka v Kč
Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy	80 000
Ministerstvo životního prostředí	235 000
Úřad práce Třebíč	85 000
Celkem	400 000

Zdroj: Upraveno dle podkladů Výroční zprávy Chaloupky o.p.s. 2008

Tab. 4: Dotace na provoz z rozpočtu územních samosprávných celků Chaloupky o.p.s. za rok 2008

Poskytovatel dotace	Částka v Kč
Krajský úřad kraje Vysočina – školská dotace	6 078 000
Kraj Vysočina – Fond Vysočiny	71 000
Krajský úřad kraje Vysočina	56 000
Město Velké Meziříčí	54 000
Celkem	6 259 000

Zdroj: Upraveno dle podkladů Výroční zprávy Chaloupky o.p.s. 2008

4.3 Nestandardní ochrana zvířat

Ochrana zvířat na Vysočině jde i specifickou cestou. Rudolf Desenský, žijící na Pelhřimovsku, žije ve smečce čítající několik psů, ale i vlků. Zvířata považovaná za nebezpečná dokáže zkrotit a převychovat. Takto zachránil před utracením již více než 1000 jedinců. Za převychovu není požadována po majiteli psa žádná platba, i když náklady jistě nízké nejsou. Hlavním zdrojem příjmů jsou pro pana Desenského sponzorské dary.

5. Nevládní organizace a krize

Globální ekonomická krize se samozřejmě netýká pouze podniků v soukromém sektoru. Nevládní organizace pocítily důsledky krize v podobě snižování svých příjmů.

Nevládní organizace sepsaly dne 9. září 2009 výzvu, „Nevládky a krize“, kterou odeslaly premiérovi České republiky. Iniciátory byly: Česká asociace street work, Česká ženská lobby, České fórum pro rozvojovou spolupráci, Fórum pro integraci, Fórum dárců, Hestia – Národní dobrovolnické centrum, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, SKOK, Rada uměleckých obcí, Zelený kruh.

Autoři této výzvy se obávají, že státní rozpočet na rok 2010 nebude krácen proporčně, načež doplatí právě nevládní organizace. V minulém roce došlo k velkému úbytku nevládních neziskových organizací v důsledku globální ekonomické krize.

Dne 1. 2. 2010 vláda schválila nové Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy.

Těmito zásadami jsou závazná pravidla poskytování dotací jednotlivými resorty. Na jejich úpravě se domluvily samy nevládní organizace, signatáři zmiňované výzvy „Nevládky a krize“ s předsedou vlády Janem Fisherem. Novelu připravil a předložil bývalý (8.května 2009 - 29.března 2010) ministr úřednické vlády pro lidská práva Michael Kocáb.

Poskytovatelé veřejně prospěšných služeb a aktivit budou už do konce předcházejícího roku realizace projektu informováni o úspěšném absolvování výběrového dotačního řízení. Finanční prostředky budou uvolněny již do konce března roku, ve kterém je projekt vybraný k podpoře realizován. Pokud se jedná o dlouhodobý projekt, který vyžaduje kontinuální financování, dostanou jeho nositelé prostředky ve dvou splátkách, do konce března a do konce září.

Díky těmto změnám by neziskové organizace měly snadněji plánovat, včas zahájit podpořené projekty a používání peněz ze státního rozpočtu by mělo být efektivnější a transparentnější. Tato nová pravidla budou platit pro poskytování dotací v roce 2011, tedy pro dotační řízení, organizovaná v roce 2010.

5.1 Rada vlády pro nestátní neziskové organizace

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace je stálým poradním, iniciativním a koordinačním orgánem vlády České republiky v oblasti nestátních neziskových organizací.

Rada vlády pro nestátní neziskové organizace byla zřízena usnesením vlády z 10. června 1992 č. 428 jako Rada pro nadace, usnesením vlády z 30. března 1998 č. 223 byla poté transformována na Radu vlády pro nestátní neziskové organizace (Rada).

Rada soustřeďuje, projednává a prostřednictvím svého předsedy předkládá vládě materiály, týkající se neziskových nevládních organizací a vztahující se k vytváření vhodného prostředí pro jejich existenci a činnost.

Rada plní tyto úkoly:²⁸

- iniciuje a posuzuje koncepční a realizační podklady pro rozhodnutí vlády, týkající se podpory NNO, legislativní a politická opatření, která se týkají podmínek jejich činnosti,
- sleduje, iniciuje a vyjadřuje se k právním předpisům, upravujícím postavení a činnost NNO,
- prostřednictvím svého předsedy / předsedkyně - člena vlády - Rada připomínkuje návrhy právních úprav, které mají vztah k NNO,
- iniciuje a koordinuje spolupráci mezi ministerstvy, jinými správními úřady a orgány územní samosprávy v oblasti podpory NNO, včetně dotační politiky z veřejných rozpočtů,
- sleduje, analyzuje a zveřejňuje informace o postavení NNO v rámci Evropské unie (dále jen "EU"), o zapojení ČR do EU s ohledem na NNO a o finančních zdrojích s tím souvisejících,
- spolupracuje s ministerstvy a jinými správními úřady, odpovědnými za spravování finančních zdrojů EU v ČR, pokud se jejich využívání k NNO vztahuje,
- ve spolupráci s ministerstvy, jinými správními úřady, NNO, a dalšími orgány a institucemi zajišťuje dostupnost a zveřejňování informací o NNO a o opatřeních státní politiky, která se NNO týkají; zejména zpřístupňuje a analyzuje informace o dotacích z veřejných rozpočtů pro NNO a o procesu jejich uvolňování a využívání,

²⁸ *Vláda ČR* [online]. 2009 [cit. 2010-03-09]. Nestátní neziskové organizace. Dostupné z WWW: <http://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnno/zakladni-informace-767/>.

- podílí se na vytváření a provozování informačního systému o NNO, zřízeného v souladu s usnesením vlády ze dne 17. května 2006 č. 564 o změně provozovatele veřejně přístupného informačního systému o NNO při Centrální evidenci dotací ze státního rozpočtu,
- podílí se na opatřeních ministerstev a jiných správních úřadů, která mají vztah k NNO, zejména na procesu standardizace činností, přidělování akreditací a kategorizaci typů NNO,
- sleduje a informuje vládu o využívání finančních prostředků kategorie Nadační investiční fond, které byly usneseními Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 413/1999 a č. 1946/2001 rozděleny do nadačního jmění vybraných nadací, a o rozdělování jejich výnosů; v této činnosti spolupracuje s Ministerstvem financí.

6. Analýza výsledků dotazníkového výzkumu

V rámci svého dotazníkového šetření jsem se zaměřil na organizace, které se zabývají ochranou přírody a zvířat v kraji Vysočina. Na Vysočině existuje velké množství nevládních organizací, zabývajících se ochranou přírody. Snažil jsem se zjistit, do jaké míry tyto organizace působí v oblasti ochrany zvířat, zda, jak a s kterými obcemi spolupracují, zda a jakým způsobem se na těchto organizacích projevila ekonomická krize a v neposlední řadě jsem se zajímal o to, jaké projekty v oblasti ochrany zvířat v poslední době dotazované organizace realizovaly.

Dotazník, který je k nahlédnutí v příloze 1, byl rozeslán celkem třiceti šesti nevládním organizacím. V příloze 2 se nachází také tabulka těchto organizací. Na dotazník odpovědělo dvanáct organizací, tedy rovná třetina dotazovaných.

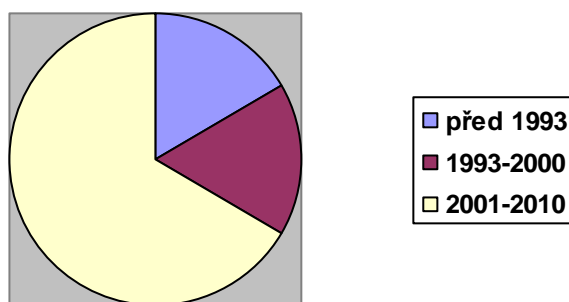
Na dotazník odpověděly: Chaloupky o.p.s., Občanské sdružení Pozďátky bez jedů, Občanské sdružení Vysočina – Bobrová, Občanské sdružení Zelené srdce, ZO ČSOP Dalečín, ZO ČSOP Jihlava, ZO ČSOP Kněžice, ZO ČSOP Pacov, ZO ČSOP Třebíč, Ekoninfocentrum Jihlava, Alka Wildlife a ZO ČSOP Žďársko.

Cílem dotazníkového šetření bylo vytvořit přehled organizací, které působí v oblasti ochrany přírody a zvířat. Jejich možné porovnání na základně několika ukazatelů, kterými mohou být, např. počet lidí, kteří se podílejí na činnosti organizace, interval, kdy byla organizace založena, či kolik procent dárců tvoří pravidelní dárci.

6.1 Období vzniku organizací

Z celkového počtu dvanácti došlých dotazníků, byly dvě organizace založeny před rokem 1993, dvě organizace vznikly v rozmezí let 1993-2000 a zbylých osm organizací vzniklo až po roce 2001. Vše ilustruje Obr. 3.

Období vzniku organizací

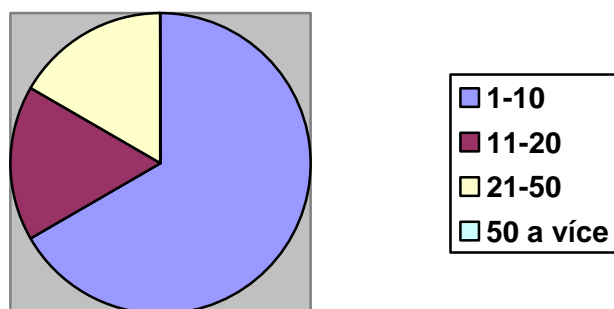
Obr. 1: Období vzniku organizací

Zdroj: Vlastní dle dotazníkového výzkumu z dubna 2010

6.2 Počet lidí podílejících se na provozu organizace

Další otázka se týkala počtu lidí, kteří se podílejí na činnosti a fungování organizace. Rozdělení bylo obdobné jako u předchozí otázky. Výběr byl rozdělen do čtyř intervalů, kdy do posledního, tj. více než padesát, nepatří žádná z organizací. U osmi organizací se podílí na hospodaření do deseti lidí, zbylé intervaly 11-20 a 20-50 postihly po dvou organizacích, jak ukazuje Obr. 4.

Počet lidí podílejících se na provozu organizace

Obr. 2: Počet lidí podílejících se na provozu organizace

Zdroj: Vlastní dle dotazníkového výzkumu z dubna 2010

6.3 Pravidelní dárci

Ve čtvrté otázce měli dotazovaní odpovědět, kolik procent příspěvků tvoří dary od pravidelných dárců. Pouze jedna organizace, a to Občanské sdružení Vysočina-Bobrová, odpověděla, že dary od pravidelných dárců tvoří 50-75% příspěvků. U ostatních organizací tvoří příspěvky od pravidelných dárců méně než 25%.

6.4 Organizace a krize

Pouze dvě (ZO ČSOP Třebíč a ZO ČSOP Pacov) organizace odpověděly, že pociťují důsledky ekonomické krize. Projevuje se podle nich tím, že mají znatelně menší možnost na získání dotací z obecních a krajského rozpočtu. Dalším projevem krize je dle dotazovaných snížení počtu zakázek na údržbu chráněných území.

6.5 Spolupráce s obcemi

Další otázka se týkala pravidelné spolupráce jednotlivých organizací s obcemi. Pouze organizace Alka Wildlife pravidelně s žádnou obcí nespolupracuje. Následuje výčet některých organizací a obcí, se kterými spolupracují:

- Chaloupky o.p.s. – Velké Meziříčí, Brtnice
- ČSOP Pacov – Pacov, Vyklantice, Salačova Lhota, Lesná
- ČSOP Dalečín - Dalečín, Bystřice nad Pernštejnem
- ČSOP Třebíč - Třebíč
- Občanské sdružení Pozdávky bez jedů – Slavičky
- ČSOP Kněžice - Štěměchy, Zašovice, Štítary, Třebíč, Dačice

6.6 Ochrana zvířat

Z dvanácti organizací, které odpověděly na dotazník, se ochranou zvířat nezabývají pouze tři (například ZO ČSOP Žďársko, které se specializuje výhradně na ochranu rostlin). Ze zbylých devíti organizací se ochranou zvířat, jako svým hlavním úkolem, zabývají ale pouze dvě, a to Občanské sdružení Zelené srdce a Alka Wildlife.

6.7 Spolupráce se zahraničím

Předposlední otázka se týkala spolupráce se zahraničím na společných projektech. Kladně odpověděly organizace - Alka Wildlife a ČSOP Kněžice.

Alka Wildlife

- IUCN,
- Nadace Pro Lutra (Švýcarsko).

ČSOP Kněžice

- DAPHNE Slovensko,
- NP Thayatal.

6.8 Projekty

Poslední otázka se týkala už konkrétních projektů, které v posledním roce jednotlivé organizace realizovaly. Na tuto otázku odpovědělo pouze sedm organizací.

ČSOP Pacov

- uvíznutí dravců v meliorační skruži.

ČSOP Dalečín

- záchranné přenosy žab přes komunikace,
- budování tůní pro obojživelníky,
- pravidelná péče o 3 lokality s výskytem vzácných druhů mravenců,
- monitorování zimovišť a letních úkrytů netopýrů,
- vyvěšování ptačích budek,
- zimní příkrmování ptáků mimo lidská sídla.

ČSOP Třebíč

- péče o chráněná území,
- vyvěšování budek,
- pozorování.

Zelené srdce

- jarní stěhování obojživelníků,
- projekt Budou žít ? na ochranu sovy pálené na Vysočině,
- podpora dutinových druhů ptáků a netopýrů v PR Křemešník,
- podpora dutinových druhů ptáků a netopýrů v PP Čertův hrádek,
- podpora dutinových druhů ptáků a netopýrů v NPR Velký Špičák,
- podpora poštolky obecné,
- pomoc poraněným živočichům.

Alka wild life

- výzkumné projekty týkající se ekologie a ochrany vydry říční,
- monitoring vydry říční v České republice, v Rakousku, v Německu,
- regulace norka amerického na Vysočině,
- monitoring ptáků na různých lokalitách na Vysočině,
- monitoring savců v PP Věstonická nádrž,
- monitoring plazů na Vysočině.

ČSOP Jihlava

- mapování hnízdění chřástala polního,
- ochrana obojživelníků - areál Pístov u Jihlavy,
- jarní zábrany u silnice v Kamenici u Jihlavy.

ČSOP Kněžice

- biologické průzkumy na Vysočině a na Jižní Moravě a NP Podyjí a Thayatal.

6.9 Vyhodnocení dotazníkového výzkumu

Naprostá většina dotazovaných organizací vznikla v průběhu posledních deseti let. Podle výzkumu jich bylo osm z dvanácti. Pokud lze výsledek šetření zobecnit, v tomto intervalu tedy vzniklo dvacet čtyři organizací z celkového počtu třiceti šesti, které se zabývají ochranou přírody. Stejný výsledek se objevil také u dotazu na počet lidí starajících se o provoz organizace – osm organizací přiznalo, že na jejich fungování se podílí méně než deset lidí. Znamenalo by to při zobecnění, že takovýchto organizací působí na Vysočině dvacet čtyři.

Pouze jedna organizace odpověděla, že pravidelní dárci tvoří více než 25% příspěvků, a to 50%-75%. Značilo by to, že z celkového počtu třiceti šesti organizací asi třicet tři obdrží od pravidelných dárců méně než 25% příspěvků.

Jen dvě organizace přiznaly, že pociťují důsledky ekonomické krize. Zbylých deset krizi vůbec nevnímají. Z celokrajského pohledu by bylo krizí zasaženo asi šest organizací v oblasti ochrany přírody a třicet nikoli.

Pouze jedna organizace odpověděla, že pravidelně nespolupracuje s žádnou obcí. Znamenalo by to tedy, že s obcemi spolupracuje pravidelně asi třicet tři z třiceti šesti organizací ochrany přírody.

Několikrát bylo zmíněno, že ochrana přírody a ochrana zvířat mají k sobě velmi blízko a potvrdil to také výsledek dotazníku. Pouze tři z dotazovaných organizací se ochraně zvířat nevěnují. Ze zbylých devíti ale jen dvě označily ochranu zvířat jako svůj hlavní úkol. Opět, pokud by měly být výsledky zobecněny, ochranou zvířat by se v kraji zabývalo dvacet sedm organizací a ochranu zvířat jako hlavní cíl by mělo šest organizací.

Dvě z dotazovaných organizací spolupracují při svých projektech s některými zahraničními organizacemi. Na Vysočině tedy působí asi šest organizací, které realizují své projekty společně se zahraničními organizacemi.

Některé z organizací byly během posledního roku velmi aktivní a realizovaly 6-7 projektů v oblasti ochrany zvířat.

Domnívám se, že dotazníkové šetření splnilo účel, za kterým bylo uskutečněno – vytvoření přehledu o organizacích, které působí v oblasti ochrany přírody a zvířat v kraji Vysočina. Třídícími znaky byly velikost, interval založení, spolupráce s obcemi, projekty realizované v posledním roce, dopady ekonomická krize.

7. Případová studie: Liga na ochranu zvířat ČR

V případové studii byla pozornost zaměřena na fungování místní organizace Ligy na ochranu zvířat v ČR v Třebíči ze čtyř pohledů – veřejné správy, samotného útulku v Třebíči, personálu a financí. Pro účely vytvoření této případové studie jsem byl v kontaktu s jejím předsedou p. Ondráčkem.

Liga na ochranu zvířat ČR je občanským sdružením zabývajícím se ochranou zvířat a přírody. Organizace vznikla v roce 1990. Liga na ochranu zvířat vlastní útulky po celé České republice. Místní organizace v Třebíči byla založena 23. března 1992.

7.1 Veřejná správa

7.1.1 Samospráva

Liga na ochranu zvířat ČR zastává názor, že ne všechny orgány samosprávy si náležitě uvědomují svoje povinnosti v oblasti ochrany zvířat. Jedná se zejména o povinnosti obcí a měst postarat se o opuštěná zvířata, nalezená na jejich území. Setkává se s tím, že zvláště menší obce se při svých omezených rozpočtech snaží vyhnout povinnosti hradit náklady na péči o nalezená zvířata po dobu půl roku.

7.1.2 Státní správa

V případě orgánů státní správy je podle názoru organizace situace odlišná. Zákonné normy upravující jejich činnost a působnost jim nedávají možnost "tvůrčí iniciativy" při řešení problémů v oblasti ochrany zvířat.

7.2 Údaje o útulku

Dne 24. dubna 2010 byla obsazenost útulku v Třebíči na maximální možné hranici a to padesát pět psů a patnáct koček. V současné době Liga na ochranu zvířat neplánuje rozšiřování tohoto útulku.

Dále organizace provádí na základě smluv s pověřenými obecními úřady třetího stupně základní ošetření chráněných, ohrožených a handicapovaných volně žijících živočichů, jako jsou například labutě, čápi, dravci. Po provedení tohoto ošetření jsou zvířata předávána do akreditovaných záchranných stanic, jako např. Ptačí centrum Brno, ZOO Brno, Stanice ochrany fauny Pavlov.

Organizace má uzavřenou smlouvu o umístění toulavých a opuštěných psů, odchycených na jejich území s těmito obcemi: Třebíč, Jaroměřice nad Rokytnou, Jemnice, Náměšť nad Oslavou, Telč, Střítež, Velká Bíteš, Martínkov, Pozďatín, Výčapy, Vladislav, Dešov, Stařeč, Mastník, Vicenice, Kojetice, Rouchovany, Dukovany, Křižanov, Koněšín, Okříšky.

Útulěk v Třebíči spolupracuje především s organizacemi a útulky, sdruženými v rámci celorepublikové sítě Ligy na ochranu zvířat ČR. Jsou jimi Brno, Teplice, Třebíč, Olomouc, Bzenec, Jaroměř, Frýdlant, Tábor, Přerov, Kutná Hora, Břeclav, Liberec, Jablonec nad Nisou.

7.3 Personál

Místní organizace v Třebíči v současné době zaměstnává pět stálých zaměstnanců. Útulěk často navštěvují dobrovolníci, kteří jsou ochotni s provozem pomoci. Velký zájem je hlavně o venčení psů širokou veřejností, na které se organizace dívá velmi pozitivně. Zvířata z útulku se dostanou ven na procházku, v řadě případů se již stalo, že dobrovolník si zvíře natolik oblíbil, že došlo k jeho osvojení.

7.4 Finance

Průměrné náklady místní organizace Ligy na ochranu zvířat ČR v Třebíči udává Tab. 5. Průměrné denní náklady na pobyt zvířete jsou 70Kč. Průměrné měsíční příjmy útulku činí 90 000 Kč, kdy 75% tvoří příspěvky od obcí a zbylou část sponzoring a dary. V současné době má organizace čtyřicet stálých soukromých dárců a osm dárců z řad firem. V případě nedostatku finančních prostředků doplatí rozdíl mezi příjmy a výdaji ústředí organizace.

Tab. 5: Průměrné měsíční náklady Ligy na ochranu zvířat v Třebíči

Náklad	Částka v Kč
Krmivo	15000
Veterinární služby	10000
Elektrina	7000
Voda	1400
Mzdy	55000
Ostatní výdaje	4000
Celkem	92400

Zdroj: Vlastní dle dotazníkového výzkumu z dubna 2010

8. Případová studie: Fundraisingová kampaň „Virtuální adoptce“

Pořadatel: občanské sdružení **Liga na ochranu zvířat ČR**

Místní organizace v Třebíči vznikla v roce 1992. Provozuje tu útulek s kapacitou 40-50 psů a mikroazyl pro kočky, který je v provozu od roku 2000. Finanční prostředky získané z kampaně budou použity na opravy boud a kotců.

8.1 Cíl kampaně „Virtuální adoptce“

Hlavním cílem kampaně je získání finančních prostředků pro rekonstrukci boud a kotců a zkvalitnění péče o opuštěná zvířata. Dalšími cíli jsou zvýšení povědomí o činnosti organizace na Vysočině, zvýšení zájmu o problematiku opuštěných zvířat, v neposlední řadě získání kontaktů a pravidelných dárců.

8.2 Princip kampaně „Virtuální adoptce“

Pro kampaň „Virtuální adoptce“ bude každé opuštěné zvíře vyfoceno a budou vytvořeny certifikáty, které budou prodávány společně s fotografiemi adoptovaných zvířat. Na certifikátu bude napsáno jméno adoptovaného zvířete a jméno nového „majitele“. Dále bude na certifikátu vytištěno číslo účtu organizace. Tento účet bude sloužit k pravidelným příspěvkům od majitelů. Majitel, který poskytne svůj email, bude po každém darování informován o způsobu použití jeho finančních prostředků ke konkrétním účelům.

Každý majitel certifikátu dostane své číslo – specifický symbol, pomocí kterého bude organizace schopna rozlišit došlé finanční prostředky na svém účtu. Majitelé mohou své adoptované psy samozřejmě navštěvovat.

8.3 Pro koho je kampaň „Virtuální adoptce“ určena

Kampaň je zaměřena především na rodiny, které si nemohou z důvodů finančních, zdravotních nebo jen kvůli nedostatku prostoru, dovolit pořídit domácího mazlíčka.

V rámci této kampaně, která je primárně zaměřena na získávání dlouhodobých pravidelných dárců, je zde také možnost jednorázového příspěvku, za který dárci obdrží certifikát jednorázového dárce.

8.4 Materiální a organizační zajištění kampaně „Virtuální adopce“

Pro potřeby kampaně bude vytištěno 4 tisíce fotografií a 6 tisíc certifikátů (z toho 4 tisíce pro pravidelné dárci a 2 tisíce pro nahodilé dárci) s možným dotiskem. Kampaň bude probíhat v některých větších městech na Vysočině. Jedná se o tato města – Třebíč, Jihlava, Velké Meziříčí, Havlíčkův Brod, Žďár nad Sázavou, Pelhřimov, Nové město na Moravě. Zmiňovaná města mají v úhrnu kolem 170 tisíc obyvatel. Znamená to tedy, že v průměru přispěje každý čtyřicátý člověk.

Osloveny budou základní školy v kraji Vysočina, kdy každá třída bude moci adoptovat některé z opuštěných zvířat.

Mapka měst, v nichž bude kampaň „Virtuální adopce“ probíhat, je k nahlédnutí v příloze 3.

8.5 Finanční vypořádání kampaně „Virtuální adopce“

Bez dotisku je počítáno s prodejem 4 tisíc kompletů (fotografie + certifikát) a dalších 2 tisíc kusů certifikátů pro nepravidelné dárci.

Pořizovací náklady jedné fotografie 9x13 cm jsou 1,45 Kč (akce společnosti Happyfoto). Společně s vytisknutím certifikátu na kvalitní papír velikosti A5 nepřesáhnou náklady dohromady **5 Kč**.

Cena kompletu fotografie 9x13 cm + certifikát bude **30 Kč**. Certifikát pro nepravidelného dárce se bude prodávat za **20 Kč**.

Očekávaný čistý zisk z prodeje kompletů:

$$4000 \times 30 - 4000 \times 5 = \mathbf{100\ 000\ Kč}$$

Očekávaný čistý zisk z prodeje certifikátů nepravidelným dárcům:

$$4000 \times 20 - 4000 \times 3,55 = \mathbf{65\ 800\ Kč}$$

Očekávaný čistý zisk celkem: **165 800 Kč**

8.6 Zhodnocení kampaně „Virtuální adopce“

Hlavní výhodou a předností akce je propojení a zainteresování dotyčného dárce do fungování a činnosti organizace, kdy tento dárce je přesně informován, na jaký účel byl jeho příspěvek použit. Dalším kladem akce je bezesporu také vstup do povědomí široké veřejnosti, která nemusí o činnosti organizace až do upořádání kampaně vědět.

Co se týče nevýhod a hrozeb celé akce, v první řadě se jedná o investované peníze do materiálu k této akci a s tím související možnost nepřijetí akce veřejností. Náklady rozhodně nízké nejsou – 34 200 Kč.

Lze jen těžko odhadovat úspěšnost celé kampaně, ale myslím si, že investované prostředky by se měly zcela určitě organizaci vrátit. Navíc projekt je primárně zaměřen na pravidelné dárce, kteří jsou pro neziskové organizace významnější.

8.7 Aspekty získané v praktické části

V praktické části jsem dospěl mimo jiné k těmto poznatkům:

- Projektová činnost nevládních organizací oblasti ochrany zvířat je velmi pestrá
- Naprostá většina z těchto organizací spolupracuje s orgány veřejné správy
- Většinou se jedná o uskupení několika málo entuziastických lidí
- Komunikace ze strany nevládních organizací byla vstřícná
- Organizace projevovaly zájem o spolupráci
- Organizace měly zájem o výsledek práce

Závěr

Cílem této bakalářské práce je postihnout oblast ochrany zvířat ze dvou hledisek, a to legislativního a z pohledu nevládních organizací působících v této oblasti, se zaměřením na projekty těchto organizací.

První část práce obsahuje rozbor zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, který byl v roce 2009 novelizován. V této kapitole se věnuji také dalším pramenům práva této oblasti v České republice a zmiňuji také základní úpravu Evropské unie.

V dalších kapitolách práce je pozornost zaměřena na nevládní organizace. Nejdříve jsou zmíněna teoretická východiska jejich existence, druhy těchto organizací, jejich výhody a nedostatky.

Třetí kapitola obsahuje rozbor fungování dvou velkých nevládních organizací oblasti ochrany zvířat v České republice – Svoboda zvířat a Nadace na ochranu zvířat. Speciální pozornost je zde věnována projektům a grantové činnosti těchto organizací.

V kraji Vysočina působí necelých čtyřicet nevládních organizací v oblasti ochrany přírody. Ochrana zvířat a ochrana přírody spolu velmi těsně souvisejí. Snažil jsem se zjistit, které z těchto organizací a do jaké míry působí v oblasti ochrany zvířat. Dále jsem si dal za cíl zmapovat tyto organizace z hlediska velikosti, struktury dárců, spolupráce s obcemi a zjištění konkrétních projektů oblasti ochrany zvířat. Za tímto účelem bylo uskutečněno dotazníkové šetření. Z třiceti šesti oslovených organizací jich odpovědělo dvanáct. Pokud bych měl výsledky dotazníku zobecnit, ochranou zvířat by se v kraji Vysočina zabývalo dvacet sedm organizací.

Průměrná nevládní organizace působící v oblasti ochrany zvířat na Vysočině by potom vypadala takto: organizace vznikla v posledních deseti letech, na jejím provozu se podílí méně než deset lidí, pravidelní dárci jí poskytují méně než 25% jejích zdrojů, ekonomická krize se na této organizaci zatím nijak neprojevila, tato organizace pravidelně spolupracuje s minimálně dvěma obcemi, zcela výjimečně spolupracuje s některou zahraniční nevládní organizací a v posledním roce realizovala asi čtyři projekty v oblasti ochrany zvířat.

V posledních dvou kapitolách bakalářské práce jsou vytvořeny případové studie. První z nich popisuje fungování nevládní organizace Liga na ochranu zvířat ČR s místní pobočkou v Třebíči. Organizace je zde charakterizována ze čtyř pohledů - veřejná správa, samotný útulek, personál a finance. Druhá případová studie se zabývá návrhem kampaně pro tuto organizaci. Kampaň „Virtuální adopce“ by probíhala ve větších městech na Vysočině a v základních školách. Cílem této kampaně je získání finančních prostředků pro rekonstrukci boud a kotců.

Výsledkem této práce je:

- Ucelený přehled legislativy v oblasti ochrany zvířat
- Popis předních organizací oblasti ochrany zvířat v ČR
- Vytvoření přehledu nevládních organizací, zabývajících se ochranou zvířat na Vysočině
- Představení fungování nevládní organizace ochrany zvířat na příkladu Ligy na ochranu zvířat ČR

Seznam obrázků

Obr.1: Členění národního hospodářství dle principu financování.....	20
Obr.2: Vývoj přerozdělených prostředků Nadace na ochranu zvířat v letech 2003-2007 v Kč	36
Obr.3: Vývoj počtu podpořených projektů Nadací na ochranu zvířat v letech 2003-2007 v Kč	36
Obr.4: Období vzniku organizací	43
Obr.5: Počet lidí podílejících se na provozu organizace	43

Seznam tabulek

Tab.1: Příjmy Svobody zvířat v roce 2008.....	29
Tab.2: Projekty podpořené Nadací na ochranu zvířat v roce 2007.....	35
Tab.3: Dotace na provoz ze státního rozpočtu Chaloupky o.p.s. za rok 2008.....	38
Tab.4: Dotace na provoz z rozpočtu územních samosprávných celků Chaloupky o.p.s. za rok 2008 ...	38
Tab. 6: Průměrné měsíční náklady Ligy na ochranu zvířat v Třebíči	49

Seznam příloh

- Příloha 1: Vývoj počtu nevládních neziskových organizací v letech 1990-2009
- Příloha 2: Dotazník rozeslaný nevládním organizacím oblasti ochrany přírody na Vysočině
- Příloha 3: Seznam organizací, jimž byl rozeslán dotazník
- Příloha 4: Mapa měst, v nichž bude probíhat akce „Virtuální adopce“

Seznam použité literatury

GIDDENS, Anthony, *Unikající svět*, Jak globalizace mění náš život, Praha: Sociologické nakladatelství, 2000, 135 s. ISBN 80-85850-91-5.

HAYDON, Julie.: *Fundraising*, Minnesota: Smart Apple media, 2000, 32 s. ISBN 13: 978-1-58340-785-1.

HLOUŠEK, Jaroslav. *Právní minimum pro pracovníky neziskových organizací*. 1. Hradec Králové : Občanské poradenské středisko,o.p.s., 2000. 72 s. ISBN 80-902749-2-7.

LINHART, Petr; ŠILHÁNEK, Bohumil. *Nevládní organizace působící v ochraně obyvatelstva v některých evropských zemích*. 1. Praha : Ministerstvo vnitra, 2008. 106 s. ISBN 978-80-86640-87-7.

NOVOTNÝ, Jiří. *Ekonomika a řízení neziskových organizací : zejména nevládních organizací*. 1. Praha : Oeconomica, 2004. 156 s. ISBN 80-245-0792-7.

PILNÝ, Jaroslav. *Veřejné finance*. 5. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 226 s. ISBN 978-80-7194-963-355-739-07.

PRCHALOVÁ, Jana. *Právní ochrana zvířat*. 1. Praha : Linde Praha, 2009. 328 s. ISBN 978-80-7201-763-8.

REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. 1. Brno : Masarykova univerzita, 1998. 128 s. ISBN 80-210-1810-0.

ROSENMYER, Tomáš. *Ekonomické výsledky občanských sdružení v roce 2004 : projekt ekonomika občanských sdružení*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2006. 24 s. ISBN 80-239-7670-2.

STEJSKAL, Jan. *Účetnictví nestátních neziskových organizací*. 2. Praha : Tiskové a distribuční centrum, 2009. 164 s. ISBN 978-80-86825-40-3.

ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. Praha : Grada Publishing,a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

TETŘEVOVÁ, Liběna. *Veřejná ekonomie*. 1. Příbram : Professional Publishing, 2008. 185 s. ISBN 978-80-86946-79-5.

WAIŠOVÁ, Šárka. *Poválečná obnova a budování míru : role a strategie mezinárodních nevládních organizací*. 1. Brno : Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2008. 181 s. ISBN 978-80-210-4699-3.

FONTE, John.: *Trojský kůň demokracie* The National Interest č. 76, 2004

Ostatní zdroje:

Zákony:

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (Veterinární zákon) , ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

Internetové stránky:

Chaloupky [online] Dostupné na <<http://www.chaloupky.cz/>>

Konto Bariéry [online] Dostupné na <<http://www.kontobariery.cz/>>

Mapy.cz [online] Dostupné na <<http://www.mapy.cz/>>

Nadace naše dítě [online] Dostupné na <<http://www.nasedite.cz/>>

Nadační fond Klausových [online] Dostupné na <<http://www.nadacnifotklausovych.cz/>>

Nevládky a krize [online] Dostupné na <<http://www.nevladky-a-krize.cz/>>

Nevladky.cz [online] Dostupné na <<http://www.nevladky.cz/>>

Neziskovky.cz [online] Dostupné na <<http://www.neziskovky.cz/>>

Občanské sdružení život dětem [online] Dostupné na <<http://www.zivotdetem.cz/>>

Pomocné tlapky o.p.s. [online] Dostupné na <<http://www.pomocnetlapky.cz/>>

Reflex.cz [online] Dostupné na <<http://www.reflex.cz/>>

Václav Klaus [online] Dostupné na <<http://www.klaus.cz/>>

Vláda ČR [online] Dostupné na <<http://www.vlada.cz/>>

Příloha 1: Vývoj počtu nevládních neziskových organizací v letech 1990-2009

Nevládní neziskové organizace	Občanská sdružení	Nadace	Nadační fondy	Obecně prospěšné společnosti
1990	3 879			
1991	9 366			
1992	15 393	1 551		
1993	21 694	2 768		
1994	24 978	3 800		
1995	26 814	4 253		
1996	27 807	4 392		1
1997	30 297	5 238		52
1998	36 046	55	71	129
1999	38 072	272	695	560
2000	42 302	282	735	557
2001	47 101	299	784	701
2002	49 108	330	825	762
2003	50 997	350	859	884
2004	53 306	362	898	1 038
2005	54 963	368	925	1 158
2006	58 347	380	992	1 317
2007	61 802	390	1 048	1 486
2008	65 386	411	1 095	1 658
2009	68 631	429	1 168	1 813

Zdroj: Vlastní zpracování dle podkladů www.neziskovky.cz

Příloha 2: Dotazník rozeslaný nevládním organizacím oblasti ochrany přírody na Vysočině

Dobrý den,

jmenuji se Martin Somerauer a jsem studentem 3. ročníku bakalářského studia na Univerzitě Pardubice oboru Veřejná ekonomika a správa.

Do rukou se Vám dostává **dotazník**, pomocí kterého se snažím, v rámci své **bakalářské práce**, o zanalyzování a vytvoření přehledu nevládních organizací působících v oblasti ochrany přírody a zvířat v kraji Vysočina.

Chtěl bych Vás tímto poprosit o jeho vyplnění, které Vám zabere **asi 10 minut** Vašeho času a požádat Vás o odeslání vyplněného dotazníku do 31. března 2010 na email, z kterého jste dotazník obdrželi, tj. st20326@student.upce.cz.

Děkuji za Vaši spolupráci

Martin Somerauer
Student UPa

Dotazník

U odpovědí, kdy máte možnost výběru, správnou odpověď, prosím, vyznačte. Pokud u otázky není možnost výběru, Vaši odpověď, prosím, vepište.

1. Název Vaší organizace:

2. Kdy byla Vaše organizace založena?

- a) před rokem 1993
- b) 1993-2000
- c) 2001-2010

3. Kolik lidí, se podílí na provozu Vaší organizace?

- a) 1-10
- b) 11-20
- c) 20-50
- d) více než 51

4. Kolik procent z Vašich zdrojů tvoří dary od pravidelných dárců?

- a) 0-25
- b) 25-50
- c) 50-75
- d) 75-100

5. Projevuje se na Vaši organizaci ekonomická krize? Pokud ano, jak?

- a) ano
- b) ne

6. Spolupracujete, při Vaší činnosti, pravidelně s některou/některými obcí/obcemi? Pokud ano, se kterou/kterými?

- a) ano
- b) ne

7. Zabývá se Vaše organizace také ochranou zvířat?

- a) ano
- b) ne

8. Je ochrana zvířat Vaším hlavním úkolem?

- a) ano
- b) ne

9. Spolupracujete také se zahraničními nevládními organizacemi v oblasti ochrany přírody a zvířat? Pokud ano, se kterými?

- a) ano
- b) ne

10. Popište, prosím, konkrétní činnosti a projekty, kterými se Vaše organizace v posledním roce zabývala v oblasti ochrany zvířat.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Na závěr bych Vám ještě jednou rád poděkoval za Váš čas a spolupráci a přeji hodně úspěchů do budoucna.

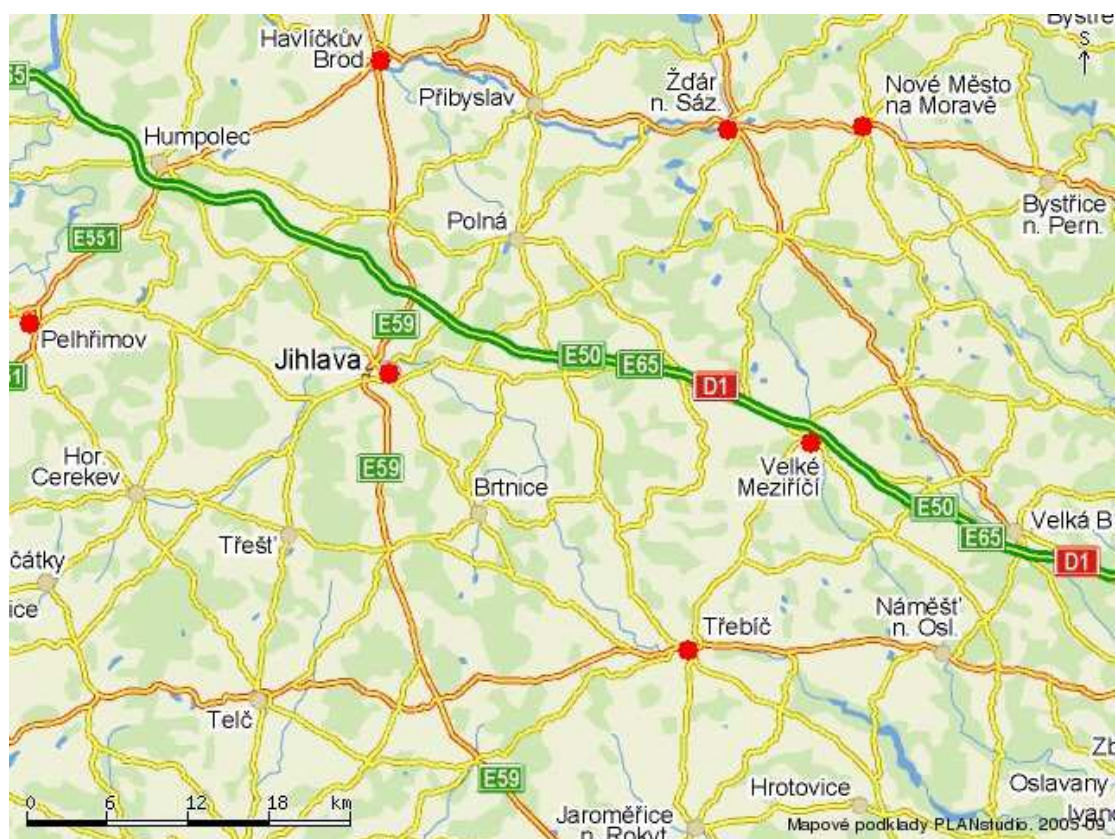
Zdroj: Vlastní

Příloha 3: Seznam organizací, jimž byl rozeslán dotazník

Nevládní neziskové organizace a ostatní organizace v kraji Vysočina zabývající se ochranou přírody			
č.	NNO-ŽP	Kontaktní osoba	Email
1	Arnika - Centrum podpory občanů	Jana Vitnerová	jana.vitnerova@arnika.cz
2	Bezjaderná Vysočina	Čestmír Vitner	cestmir.vitner@seznam.cz
3	Chaloupky, o.p.s.	Jozef Zetek	info@chaloupky.cz
4	Chaloupky, o.p.s. - SEV Ostrůvek	Jana Audy	ostruvek@chaloupky.cz
5	Občanské sdružení Pozďátky bez jedů	Miloslav Vyskočil	ospozdatky@volny.cz
6	Občanské sdružení pro Želéné hory	Jana Koubková	jana.koubkova@centrum.cz
7	Občanské sdružení Vysočina - Bobrová	Naděžda Hekrlová	reiky@centrum.cz
8	Občanské sdružení za zachování ŽP Vysočiny	Jan Prokop	osvysocina@seznam.cz
9	Občanské sdružení Zelené srdce	Pavel Koubek	tyto@atlas.cz
10	Sdružení KRAJINA a SEV Krajinka	Ing. Kateřina Marečková	info@sduzenikrajina.cz
11	Sdružení ZVONY 2007	Darina Čermáková	DarinaC@seznam.cz
12	Vlastivědný a okrašlovací spolek Domamil	Zbyněk Burian	burian@ktvmb.cz
13	Záchranná stanice volně žijících zvířat Telč	Pavel Dvořák	paveltelc@volny.cz
14	ZERA Zemědělská a ekologická regionální agentura	Květuše Hejátková	zera@komposty.cz
15	Zookontakt Rebeka	Miloslav Sláma	zookontakt.rebeka@seznam.cz
16	Záchranná stanice dravců a sov	Miroslav Hořák	zachranastanice@centrum.cz
17	ZO ČSOP Bory	Pavel Kříž	pavelkruz@centrum.cz
18	ZO ČSOP Dalečín	František Faktor	ffaktor@tiscali.cz
19	ZO ČSOP Jihlava	Miloslav Bartoš	csop.jihlava@email.cz
20	ZO ČSOP Margarita	ing. Tomáš Krásenský	margarita@ji.cz
21	Ornitologický klub Kámen	Jaroslav Rychlý	rychjar@seznam.cz
22	ZO ČSOP Kněžice	Iveta Machátová	csop@chaloupky.cz
23	ZO ČSOP Pacov	Lucie Brázdová	csoppacov@email.cz
24	ZO ČSOP - SEV Mravenec	Marta Rodová	mrodova@razdva.cz
25	ZO ČSOP Třebíč	Hana Houzarová	h.houzarova@zamek-trebic.cz
26	ZO ČSOP Chotěboř	Mgr. Věra Váchová	ve.vachova@seznam.cz
27	Ekoinfocentrum Jihlava	Jana Kotoučková	ekoinfo@centrum.cz
28	ZO ČSOP Chlum	Jarmila Pařilová	jarmilaparilova@seznam.cz
29	ZO ČSOP Vysočina Telč	Miloslava Králová	kralova.da@quick.cz
30	ZO ČSOP Žďár nad Sázavou - EIC Krátká	Lubomír Dajč	csopzdar@csopzdar.cz
31	ZO ČSOP Drosera	Miroslav Šustr	drosera@email.cz
32	ZO ČSOP Náměšťské rybníky	MVDr. Vojtěch Mrlík, CSc.	mrlikv@seznam.cz
33	ZO ČSOP Žďársko	Bc. Lucie Zemanová	lucastranska@centrum.cz
34	ALKA WILDLIFE	Kateřina Poledníková	katerina.polednikova@alkawildlife.eu
35	Stanice ochrany fauny Pavlov při AOPK	Mgr. Olga Růžičková	olga.ruzickova@nature.cz
36	Liga na ochranu zvířat TŘEBÍČ	Petr Ondráček	loz.cr@seznam.cz

Zdroj: Vlastní zpracování dle podkladů www.eko-vysocina.cz

Příloha 4: Mapa měst, v nichž bude probíhat akce „Virtuální adopce“

Zdroj: Upraveno z www.mapy.cz